

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Kisszőlős Község Önkormányzata

2019 - 2024

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	17
Célok.....	17
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	19
1. Jogszabályi háttér bemutatása	19
2. Stratégiai környezet bemutatása	21
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	23
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	55
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	67
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	74
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	79
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	86
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	87
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	88
1. A HEP IT részletei	88
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	88
A beavatkozások megvalósítói.....	88
Jövőképünk	89
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	89
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	94
3. Megvalósítás.....	96
A megvalósítás előkészítése.....	96
A megvalósítás folyamata	96
Monitoring és visszacsatolás.....	98
Nyilvánosság.....	98
Érvényesülés, módosítás	99
4. Elfogadás módja és dátuma.....	101

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Kisszőlős Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetlemezés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

1. FEKVÉSE:

Kisszőlős Közép – Dunántúli régióban, Veszprém megyében, azon belül is a Marcal-medencében, a Pápa-Devecseri síkon, a Somló hegytől 4 kilométerre-északra fekszik, a Hajagos patak bal partján. Jogállását tekintve község 150 fős lakosságából adódóan.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Hajdan a helység a mostani helyétől délnyugatra feküdt három dűlő távolságra, amely a „Keresztfa-rend” nevet kapta az ott fennállott fészületről. Később ez a határrész „Tikhegy” néven vált ismertté, ahol talajművelés során lakott településre utaló cserépdarabok kerültek felszínre. Feltételezhető, hogy lakói a török-tatárveszély elől települtek át egy védettebb helyre, amely ekkor még nádas és lápos terület volt. A községgel határos települések: Somlószőlős, Somlóvecse, Vid, Nagyalásony, Csögle, Kiscsősz, Iszkáz. A legközelebbi városok: Devecser (15 km), Pápa (20 km), Celldömölk (23 km), Ajka (29 km), vasútállomás: Somlóvásárhely (10 km), posta: Somlószőlős (2,5 km). Közúti távolsága a megyeszékhelytől 52, a fővárostól 165 km. A közigazgatási intézmények legtöbbje Devecserhez (kistérségi központ, rendőrség, okmányiroda, gyámhivatal, 2013. július 01. napjától munkaügyi kirendeltség), illetve Ajkához (bíróház, földhivatal) köti. A településnek négy utcája van: Rákóczi utca, Széchenyi utca, Petőfi utca, Árpád utca.

2. NEVÉNEK EREDETE

1266-ban „Villa Scevleus” néven említik, 1367-től „Kyszevleus” néven szerepel, ennek magyarított változata „Kisszöllős”, illetve új helyesírás szerint: Kisszölős. A "szölős" helynév a szőlőművelő foglalkozásnévből keletkezett. A 'kis' előtag, az egykor Nagyszölősnek hívott Somlószőlöstől való megkülönböztetésre szolgál.

3. CÍMERE

Kék alapú pajzs alsó harmadában zöld hármashalom. A középsőn áll az ezüstsínű, kisszölösi Szent István kápolna, két aranszínű, kacskaringós indájú szőlőtő között. A kápolna ajtaja, tetőzete és a tetőcsúcson lévő kettős kereszt szintén aranszínű. A keresztből három kereszt formában kinövő, arany szélű, zöld hársfalevél hajt ki. A címet az önkormányzat 2004. március 28-án fogadta el. A címer tervezője: Dózsa Tamás (Budapest)

4. TÖRTÉNETE

Helységnévtábla

A régebbi korokban is lakott hely volt, a régészeti ásatások során réz- és római kori leletek kerültek elő. Kísszölös első írásos említése 1266-ból való „Villa Scevleus” néven, IV. Kelemen pápa levelében, melyben a tihanyi apátságot megerősíti birtokaiban. 1367-től „Kyszevleus” néven szerepel.

1511. augusztus 10. II. Ulászló király a vásárhelyi klostorból botrányos viselkedésük miatt elűzött Benedek-rendi apácák birtokait az oda áthelyezett premontrei apácáknak adományozta, így lett a község a vásárhelyi premontreiek birtoka. Az 1511-es urbárium szerint a községben 19 üléshely, összesen 169 jobbágytelek volt, és 380 dénár adót fizetett. Húsvétkor 190 tojást és 57 kalácsot szolgáltatott be a kolostori tiszttartónak, Karácsonykor 19 kappant és 57 kalácsot ajándékozott, robotjuk nem volt olyan súlyos, mint a világi nagybirtokon élő társaiké. Ezt követően a falu sorsa nagyjában azonosan alakult az uradalmi központéval, Vásárhellyel. A XVI. század közepén a község 9 portával szerepel. A törökök 1566-ban elpusztították és lakóit fogságba hurcolták. A székesfehérvári szandzsák 1563-1567. évi adóösszeírásában a község a somlói náhije (várkapitányság) része, Diváne Ferhát tímárja, azaz hűbértartó, 7 házzal, 50 akese (török pénzegység) adóval. Noha 1567-1596 között hódolt, 1596-ban a török seregben harcoló tatárok portáit, egy kivételével felperzselték.

1600. október 13. II. Rudolf király az elnéptelenedett vásárhelyi kolostort és birtokait /köztük Kísszölöst is/ a Pozsonyban székelő Óbudai Klarisszáknak adományozta. A hivatalos beiktatáson Kísszölöst Ács Péter bíró képviselte. A XVII. század közepe után nagyobb csapás nem érte, állandóan lakott település. 1698-ban saját erejéből tartott fenn iskolát. A lakosság elsődleges fenntartási forrása a szőlő volt, 1696-ban a Somlóhegyen 138 kapás szőlőt tudhatott magáénak. A szőlőművelés mellett a megélhetés másik forrása a földművelés és az állattenyésztés volt. Ez azonban nagy gonddal járt, mert a Hajagos patak áradása földjeit gyakran elöntötte.

Egy 1716-os feljegyzés szerint, Aszófőről több jobbágy család költözött a községbe. A *pragmatica sanctio* korában végzett népesség-összeírásban 1721-ben 21 jobbágy szerepelt. A malom jövedelme ekkor 30 forint, a korcsmából származó jövedelem pedig 1 forint. A község határa ekkor egy nyomású, a legelő saját határukban silány és kevés, rét semmi. Mivel semmiféle kézművességgel nem foglalkoztak, lakossága szerény gazdasági viszonyok között élt. A XVIII. század végén az első magyarországi népszámlálás (1784-1787) adatai szerint Kis Szöllös a Kamara birtoka volt, 65 házzal, benne 76 család 410 lakossal.

A XIX. század közepén határának felét még erdő borította. 1857-ben 68 kisbirtokos 1086 hold területen gazdálkodott, ebből 483 hold szántó. Az 1848-1849-es szabadságharc alatt Kísszölös a Nagyalásony székhellyel szervezett 55. számú nemzetőr-kapitánysághoz tartozott. Az ünnepélyes eskütétel 1848. május 23-án volt. A község 22 nemzetőrrel szerepelt, köztük két tizedes és egy hadnagy.

A XX. század elején a község élénk társadalmi életet élt, a két világháború között a településen Katolikus Agrárfjúsági Legényegylet, Gazdakör, Levente mozgalom, Önkéntes Tűzoltóegylet (utóbbi egészen a hatvanas évekig) működött. Magyarország 1924. évi címtárának szakmacímjegyzéke szerint a faluban 2 fő biztosítási ügynök, 2 fő szabó, és 1-1 korcsmáros, kovács, kőműves, szatócs, malomtulajdonos élt, továbbá 2 szövetkezet működött (Kísszölös és Vidéke Hitelszövetkezet, Kísszölös és Vidéke Tejszövetkezet). 1932-ben átadásra került a villanyhálózat.

1930. szeptember 11-én a csütörtökről péntekre virradó éjjel tűzvész pusztított a községben. Este 11 órakor kigyulladt egy pajta, a nagy szélben sorra borultak lángba az épületek, melyek közül 17 lakóház és 21 pajta égett le, emberéletben nem esett kár.

1950. október 22-én alakult meg az önálló községi tanács, amely 1962-ig működött. 1959-ben alakult meg a termelészövetkezet "Becsület" néven. A község 1963-ban a Nagyalásnyai Községi Közös Tanácshoz lett beosztva, mint társközség. 1962-ben szintén Nagyalásny székellyel egyesültek a környező falvak termelészövetkezetei (Táncsics MGTSZ). Ekkor a tsz községi állatállománya 156 szarvasmarha, 130 sertés volt.

1990 óta a községben ismét önálló önkormányzat működik (Körjegyzőség: Somlószőlős). Ennek a változásnak köszönhető a község korábbinál gyorsabb fejlődése. 1994-ben aszfaltburkolatú út épült a temetőhöz, majd a következő évben új buszváróval gazdagodott a falu, kiépült a vezetékes ivóvíz (1995), valamint a gázhálózat (2001). A Petőfi utcában sportpálya, a község központjában tekepálya található, utóbbi mellett új játszótér épült. Három utca aszfaltburkolattal rendelkezik, egy pedig betonozott. A község központjában artézi kút áll rendelkezésre, az egykori tejcsernok épületében orvosi rendelő működik.

A polgármesteri hivatal az 1957-ben, a nagy részben a lakosság társadalmi munkájával épült egykori kultúrház épületében működik (Rákóczi u. 3.). A rendszerváltozást követő időszak polgármesterei: Kuti István (1990-94), Nagy Árpád (1994-1998), Árik István (1998-tól jelenleg is).

A polgármesteri hivatal

2013. január 01. napjától a Somlószőlős Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozik a község közigazgatásilag, mely jelenleg 6 települést foglal magában. A helyi ügyek intézése a Somlószőlősi Kirendeltségen történik.

5. NÉPESSÉG, DEMOGRÁFIAI ADATOK

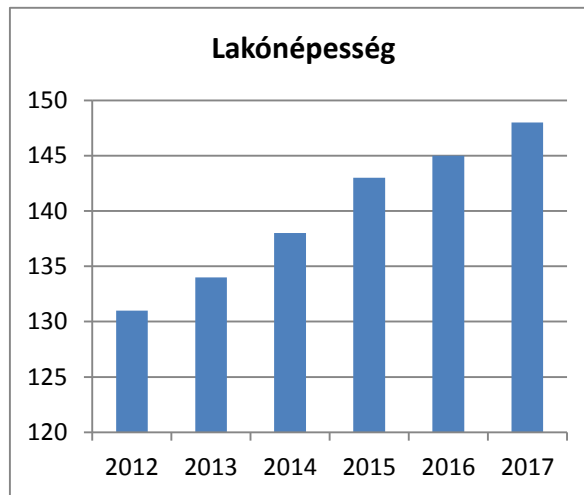

A rendszeres népszámlálások kezdete óta a település lélekszáma a XIX-XX. század fordulóján érte el csúcspontját, az elvándorlás a téveszesítés (1959) után gyorsult fel. A demográfiai folyamatokat jelzi, hogy a község 72 lakásából 60 még 1945 előtt épült. A falut története során szinte teljes egészében római katolikusok lakták (néhány evangélikus és izraelita lakos mellett). A 2001-es népszámlálás során 110 római katolikus mellett 7 evangélikus és 1 református lakost írtak össze. A község kezdetől Felsőiszkáz (később Iszkáz) anyaegyház filiája (leányegyháza) volt. Jelenleg Nemesszalókhöz van beosztva. A falut a kezdetektől magyar lakosság lakta, a 2001-es népszámlálás során 24-en vallották magukat a roma etnikai kisebbséghez tartozónak, 1 fő pedig német nemzetiségűnek.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2012	131	bázis év
2013	134	102,3%
2014	138	103,0%
2015	143	103,6%
2016	145	101,4%
2017	148	102,1%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma. A lakónépesség számának változásának számítási módja, illetve a változás aránya megmutatja, hogy Kisasszonyfalva községben mekkora lakónépességre vonatkoztatva kell áttekinteni az esélyegyenlőség megvalósulását. A táblázat adataiból megfigyelhető, hogy Kisasszonyfalva lakónépességének száma a 2012- 2017. évben folyamatosan nőtt, 131-ről 148-ra.

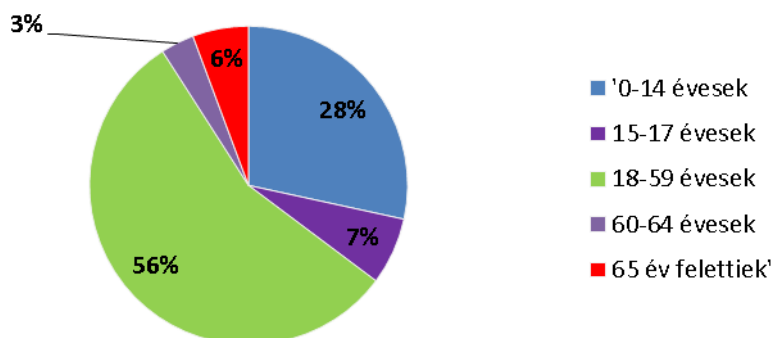
.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak (TS 0303)	Nők (TS 0304)
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	88	84	172	51,16%	48,84%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			8		
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	25	20	45	14,53%	11,63%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	6	7	13	3,49%	4,07%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	49	45	94	28,49%	26,16%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	3	6	9	1,74%	3,49%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	5	6	11	2,91%	3,49%

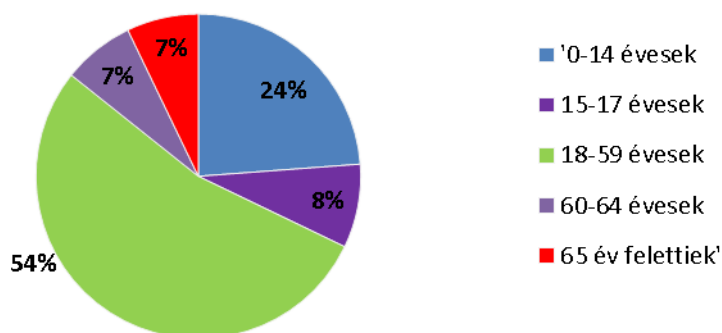
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

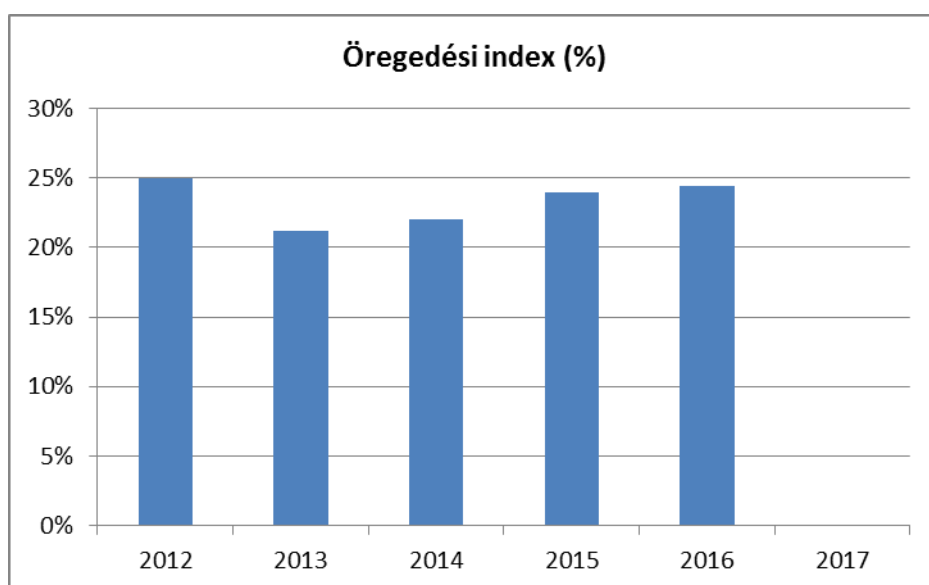
Az állandó lakosság számát úgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó népességet. Tehát Kisszőlős Község bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk), vagy, hogy az összeírás eszmei időpontjában jelen voltak –e.

Az életkor szerinti bontásban való állandó népesség száma szintén segít az esélyegyenlőség különböző célcsoportjainak beazonosításában.

A fenti táblázatból megállapítható, hogy a férfiak és nők aránya 2016-ban összességében majdnem ugyanannyi, 88 férfi, illetve 84 nő volt, azaz 51,16 % a férfiak aránya, míg a nőké 48,84 % a településen. Az életkor szerinti megoszlásban kisebb - nagyobb eltéréseket tapasztalhatunk. Amíg a 0-14 év közötti korosztályban a nők aránya 11,63 %, addig a férfiaké 14,53 %. Arányaiban az egyik legnagyobb eltérést a 60-64 éves korosztálynál tapasztalhatjuk, nevezetesen a nők 3,49 %-ával, szemben a férfiak 1,74 %-ával. Ez az adat azonban 3, illetve 6 főt tartalmaz. A 18-59 éves korosztályban a 49, illetve 45 fős arány százalékos megoszlása 28,49% - 26,16%. A 60-64 éves állandó népességet vizsgálva szintén azt állapíthatjuk meg, mint a 15-17 éves korosztályban, hogy a kevés százalékos különbség a kevés lélekszámból adódik. A 65 év felettek aránya 2,91% - 3,49% a nőknél és férfiaknál.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2012	11	44	25,00%
2013	11	52	21,15%
2014	11	50	22,00%
2015	11	46	23,91%
2016	11	45	24,44%
2017	n.a.	n.a.	#ZÉRÓOSZTÓ!

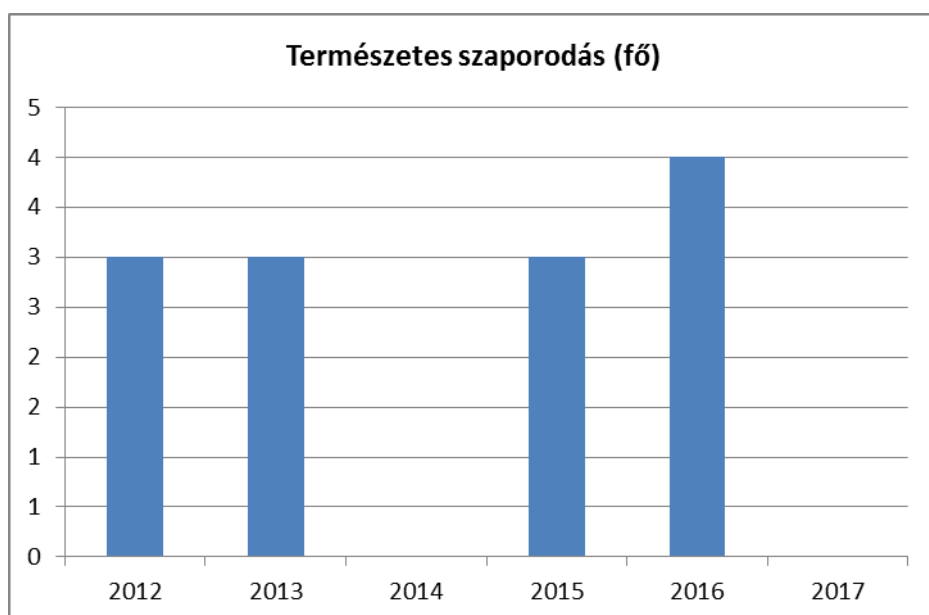
Mindenképpen érdemes megvizsgálni a település öregedési indexének alakulását, mivel ez véleményem szerint sajátosan alakul a többi hasonló lélekszámú településhez képest. Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 0-14 év közötti lakosra mennyi 65 éven felüli jut. Az öregedési indexet úgy számítjuk ki, hogy a 65 év felettieket elosztjuk a 0-14 évesekkel, és ezt megszorozzuk százzal. Ez az index megmutatja, hogy az adott település népességére mi a jellemző: amennyiben 100 alatti, túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. Ez jellemző Kisszőlőstre. Azonban amennyiben az index 100 felett lenne, akkor a 65 év felettiak lennének többen, és a település előregedő lenne. A kétféle helyzet legegyszerűbben az esélyegyenlőség szempontjából úgy értelmezhető, hogy míg a fiatalos népességszerkezet esetén a gyermekek, addig az öregedő esetén az idősek fokozottabb ellátására van szükség. Természetesen ez az index – ugyanúgy, mint a többi – egyéb összefüggésben is vizsgálandó.

Amint azt már megállapítottuk, Kisszőlős Község öregedési indexe fiatalodó településszerkezetre utal, amely a 2013. évben a legerőteljesebb, hiszen ezen évben 21,15%-ot mutat, azaz tizenegy 65 év feletti állandó lakosra ötvenkettő 0-14 év közötti állandó lakosú kiskorú jut. Ennek okait a későbbiekben kutatjuk, illetve megismerjük. Mindenesetre figyelemre méltó, hogy a vizsgált évek során mindig legalább 25 % körüli az érték.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2012	4	1	3
2013	4	1	3
2014	1	1	0
2015	3	0	3
2016	4	0	4
2017	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

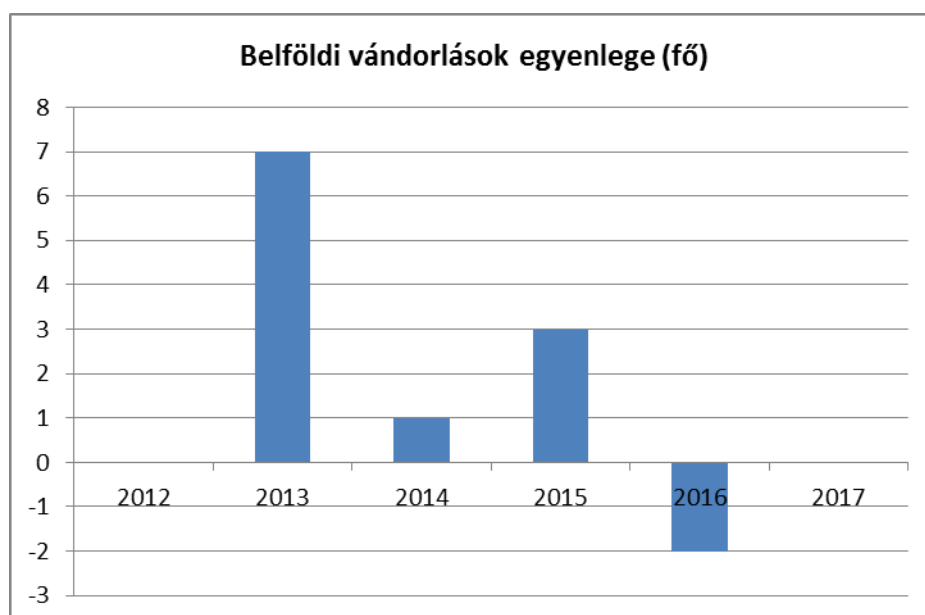
A természetes szaporodás értékét úgy tudjuk kiszámolni, hogy az élve születések számából kivonjuk a halálozások számát.

Látható, hogy a településen a 2012 és 2016 között minden évben többen születtek, mint ahányan meghaltak. Szám szerint 2012-ben, 2013-ban, és 2016-ban 4 élve születés volt, 2014-ben 1, 2015-ben 3 darab. A halálozások számának alakulása a következő: 2012-2014 között évente egy személy hunyt el, míg 2015-2016-ban egy sem.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2012	10	10	0	0
2013	13	6	7	42,7
2014	10	9	1	6,02
2015	8	5	3	17,34
2016	3	5	-2	-11,63
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 2012-ben változás nem történt. A 2013-as évben jellemző magas odavándorlási mutató a 2016-ra jelentős csökkenést mutat. A 2016-os éven kívül minden vizsgálat alá vont évben az odavándorlás volt a meghatározó.

Összességében megállapítható, hogy a település fiatalos népesség szerkezetű, viszonylag magas az élve születések és alacsony az elvándorlások száma.

6. NEVEZETESSÉGEI

6.1 Római katolikus templom

A falut északról elérő út mellett álló barokk jellegű, eklektikus templom elődje 1672-ben a hívek erejével épült, és az 1880-as években bontották le. A jelenlegi templomot 1881-ben építették fel, 1958 óta műemléki védetség alatt áll. Azon körülményből, hogy Kisszőlős Szent Márton ünnepén 19 kappant és 57 kalácsot ajándékozott a kolostornak, következik, hogy a falunak már 1511-ben Szent Márton tiszteletére emelt egyháza volt. Egy 1698-as vizitáció szerint a templom zsindegyel fedett, belül boltíves és minden jó állapotban van, az oltárkőből, a kórus fából készült. A torony kőből készült, melyben a harangot Szt. Márton tiszteletére áldották meg. A főbejárat felett levő márványtábla felirata: "Isten dicsőségére építette a Kis szőlősi katolika hitközség, 1881, Hints Ist. Építész által" A templom mérete: 30x10 méter, tetőzete palával, a toronysisakja bádoggal fedett. A toronyban két harang lakik, a nagyharangot Sentehofer Frigyes fiai (1924, Sopron), a kisharangot Szlezák Rafael öntötte. A templom titulusa Szt. Márton püspök, búcsúja november 11. Kiemelkedő dísze a főoltár és annak festménye.

Templombelső

Oltárkép

Az oltárkép Szt. Mártont mint római lovas katonát ábrázolja, amint köpenyét megosztja a didergő koldussal. (Sem a festő neve, sem az alkotás éve nem ismert.) A karzaton elhelyezett orgona 1882-ben készült, építője: Országgh Sándor (Magyar Királyi Orgonaépítő). A templomban a bejárat közelében elhelyezett emléktábla a község szülöttének, Nagy Kelemen József bencés szerzetesnek állít emléket, állíttatták egykori tanítványai születésének 100. évfordulóján, 2005-ben.

A templom előtt álló szobor Szűz Máriát ábrázolja, karján a gyermek Jézussal. Felirata: „Óh, Szűz Mária! Magyarország patronája. Tengeren evezők reménycsillaga. Könyörögj érettünk. Felállították Amerikában dolgozó szeretteink. (Kondor, Kis Czell) 1906.”

A bekerített templomkertben álló fenyőfákat a község az I. és II. világháborúban elesett hősi halottainak emlékére ültették.

A szépen gondozott temető megnyitásának időpontja nem ismert. Ravatalozója jó állapotban van, egyelőre villany nélkül. A vezetékes vízhálózat a ravatalozóig kiépített. A temetőt körülvevő kerítést egy művészi kidolgozott kovácsoltvas kapu zárja. A közepén felállított kőkereszt az alábbi dátum szerepel: 1855, 1938 (felújítva 2005-ben).

Temetőbejárat

6.2 Kápolna

Kisszőlős, Szent István kápolna

A község címerében is szereplő barokk kori körkápolna 1732-ben épült a falu Somlószőlős felöli végén és Szt. István királyunk tiszteletére lett felszentelve (búcsúja: augusztus 20.). A kápolnát 2000-ben felújították, és ugyanabban az évben, augusztus 20-án újra felszentelték. Ezen a napon vette át az önkormányzat a községnek ajándékozott millenniumi zászlót, és ekkor állították a

kápolna előtt levő millenniumi kopjafát (alkotója: Bálint Árpád faragó művész). A kápolnát 2009-ben műemléki védelem alá helyezték. Az erről szóló miniszteri rendelet szakmai indoklása szerint: „A Szent István-kápolna a település arculatának meghatározó eleme. Látványos oromzata, arányos tömege, jó állapota rangos helyre emeli a Szent István tiszteletére emelt vidéki barokk kápolnák sorába. A település egyetlen műemlékével, a barokk eredetű római katolikus templommal együtt a kápolna Kísszőlős épített örökségének értékes eleme”. A kápolna mellett egy vele azonos korú hársfa áll.

6.3 Világháborús emlékmű

A falu központjában álló emlékmű a község I. és II. világháború hősi halottainak állít emléket. Az önkormányzat által részben közadakozásból emeltetett emlékmű felavatására és beszentelésére 1995. augusztus 20-án került sor. (tervező: Nagy Sándor, kivitelező: „ÁVÉP” Ajka.) Az emlékmű felirata: „Óh, ne sirasd annak végzetét, ki a hazáért adta életét!”

A márványlapon feltüntetett hősi halottak névsora:

1914-1918: Antal Flórián, Ács Imre, Árik Ernő, Bakos József, Horváth Ferenc, Horváth Lajos, Matis Elek, Mike István, Mike Lajos, Mike László, Mód Péter, Nagy János, Nagy József, Pap Béla, Tomor József, Tomor Péter, Vathy Géza.

1941-1945: Árik Ernő, Árik Vince, Bálint József, Hegyi Lajos, Kovács János, Nagy Jenő, Sándor László, Stenger Jenő, Tomor Ferenc.

6.4 Kőkeresztek

Emlékkereszt Kisszőlős

a, Emlékkereszt

A község közepén, a kultúrház és a Polgármesteri Hivatal előtt álló emlékkereszt felirata: „Dicsértessék Jézus Krisztus / emeltetett 1882-ben”

b, „Stenger-kereszt”

A Somlószőlősre vezető út jobb oldalán, a két község határán áll, kovácsoltvas kerítéssel körbevéve. Felirata: „Isten dicsőségére emeltették Stenger Mihály és neje Szecsődi Mária 1914.”

c, „Kili-kereszt”

A Somlószőlős felé vezető út bal oldalán, közvetlenül a községi helységnévtábla mellett álló keresztet Kili Edvárd a község egykori tanítója emeltette a XIX. század végén. A talpazaton lévő felirat nem olvasható. A talpazaton eredetileg volt még két mellszobor, amit időközben eltulajdonítottak.

6.5 Egykori épületek

A falu Somlószőlős felőli oldalán, a Hajagos patakon működő vízimalom első írásos említése 1715-ből való. Ekkor a kommuna (faluközösség) birtokolta, a tevékenységéből származó jövedelme 30 forint volt. Később magántulajdonba került. Utolsó tulajdonosa Pap János molnár, aki a vízimalmot elektromos meghajtásra alakította át. Az államosítás idején leszerelték, azt követően már csak takarmánygabona őrlésére szolgált. Ma csak a romjai láthatók.

Az egykori kovácsműhely létesítésének dátuma nem ismert. Mindvégig a község tulajdonában volt, utolsó bérlője: Varga János kovácmester. Az 1960-as évek közepéig működött, majd lebontásra került a hozzátartozó szolgálati lakással együtt. Ugyanígy lebontásra került a községi kanász ezen a telken lévő szolgálati lakása is.

Az egykori tűzoltószertárt a tűzoltóegylet megszűnését követően az 1960-as években lebontották.(Rákóczi u. 7.)

Egykoron jégveremben tárolták a Hajagos patakból kitermelt jeget, ami a tejsarnokban, a gazdáktól átvett tej hűtésére szolgált. A tejsarnok a megszűnését követően szintén lebontásra került.

7. GAZDASÁGI JELLEMZŐK

Kisszőlős községben a gazdasági jellemzők sajnos nem túl biztatóak. A településen 2013. május 01 óta már élelmiszerbolt sem működik, illetve az italbolt már évek óta üzemben kívül van. A mindennapi szükségletek kielégítésére mozgóboltok állnak rendelkezésre. Vállalkozások nincsenek, illetve munkahelyteremtés a falun belül lehetetlen, kivéve az önkormányzat által szervezett közmunka programokat. Ennek következtében iparüzési adóbevéttel sem számolhat a település számottevő mértékben, csak 2012. január 01-ét követően került bevezetésre ez a helyi adónem. Az egyetlen bevételi forrás a gépjárműadó, amely éves szinten 150. 000 forintot tesz ki, illetve 2013. január óta az állam is elveszi ennek 60%-át. A község vezetékes vízzel, villanyal, gázzal, telefonnal ellátott, a szennyvízcsatorna kérdése nem megoldott. A település burkolt úttal rendelkezik.

Az település nyújtotta szolgáltatások között meg kell említeni a település könyvtárát, mely hetente egyszer várja a látogatókat. A községben van művelődési ház is, orvosi rendelő, polgármesteri hivatal, sportpálya.

A helyi lakosok nehezen tudják megoldani a tömegközlekedés okozta problémákat, szombat reggeltől vasárnap estig Pápara egyáltalán nem lehet busszal eljutni. Devecser, Ajka felé a közlekedés kevésbé okoz problémát az utazni kényszerülőnek, vagy arra vágyóknak. A faluban vasútállomás nincs, a legközelebbi Somlóvásárhelyen érhető el, mely 10 km-re található.

Értékeink, küldetésünk

A társadalmi esélyegyenlőtlenségek megszüntetése az Európai Unió és hazánk törvényi előírásainak betartása mellett a település számára is alapvető jelentőségű. Fontos, hogy végső célként minden állampolgár, ezen belül minden helyi lakos számára megteremtődjön az esélyegyenlőség az élet különböző területein.

Így: a

- tanulásban,
- a szociális és egészségügyi ellátásban,
- a munkához jutásban,
- a fizikai környezetben,
- a közzolgáltatások elérésében,
- kultúra, sport lehetőség elérésében.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Kisszőlős Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közzolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő

intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.)

előírásaira.

Az EU 2020 stratégia²

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

² A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

Nemzeti Reform Program³

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.⁴ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁵

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózáspolitikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia⁶

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program⁷

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

³ A következő lépés – A Széll Kálmán terv 2.0, Magyarország Kormánya, 2012. április www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo%20lepes%20-%20SzKT%202012.pdf

⁴ Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

⁵ Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.) Budapest, 2011. november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia>

⁶ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.biztoskezet.hu

⁷ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2008.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása két éves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az Ebtv. 2010. május 1-jén hatályba lépett 63/A. §-a rendelkezett a helyi esélyegyenlőségi programról. A rendelkezés értelmében a helyi önkormányzat, valamint a többcélú kistérségi társulás öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadott el, melyet 2 évente át kellett tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni. A rendelkezést a 2011. évi CLXXIV. törvény módosította, így az esélyegyenlőségi programra vonatkozó szabályozás az Ebtv. 31. §-ába került át.

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet. Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti. E részben ezeket a képviselő-testületi, az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő rendeleteket is szükséges bemutatni.

A helyi önkormányzat által hozott szabályozást érintő kérdésekben a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (2013. január 1-étől hatályba lépő) rendelkezik.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- **Költségvetési koncepció** – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében A jegyző, által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester november 30-áig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-éig - benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.
- **Gazdasági program** - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.
- **Településrendezési terv** – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön

jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatásköreinek hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. E mellett célszerű és szükséges volt támaszkodni egyéb adatforrásokra: releváns (helyi, térségi, országos) kutatások adataira, az önkormányzat által gyűjtött adatokra, illetve a partnerek által nyújtott adatszolgáltatásra. Mindezek alapján vázolható fel a település átfogó helyzetképe esélyegyenlőségi szempontból, illetve az is láthatóvá válik, hogy mely területeken szükséges további adatok gyűjtése.

Ebben a pontban csak felvázolom a felhasznált kutatásokat, megnevezem a rendelkezésre álló, az esélyegyenlőség javítása szempontjából fontos és releváns adatbázisokat, esetlegesen hiányzó adatokat. A következő fejezetekben ezekre az adatokra (is) támaszkodóan végezem el a részletes elemzést.

A TEIR adatbázisán keresztül a felhasználható adatokat a családsegítő központ és a védőnő, a közös önkormányzati hivatal nyilvántartásai, polgármester, falugondnok, rendőrség biztosították. Térségi szinten kaptunk információt a munkaügyi központ adatbázisából is.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. (Ld. pl. A tartós szegénység csökkentésének lehetőségei Magyarországon, Budapest Intézet, 2012., www.budapestinstitute.eu/uploads/BI_tartos_szegenyseg_okok_1.1.pdf). A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemossa, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

E terület vonatkozásában, a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a

fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.

- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ft.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskeresőket támogatásának biztosítása
- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Kisszőlősön regisztrált vállalkozások jelenleg nincsenek, illetve az elmúlt évek folyamán nem is voltak. A kiskereskedelmi üzletek száma a 2011. évben 1-re nőtt, ami konkrétan a helyi élelmiszerboltot jelentette. Mára már sajnálatos módon ezt a vállalkozási tevékenységet is megszüntették, jelenleg csak mozgóbolt jár a településre, kielégítve ezzel a helyi lakosok napi kenyér, tej, pékáru, és egyéb tartós élelmiszer szükségleteit. 2012. január 01. napjától a képviselő – testület helyi iparüzési rendeletének megalkotásával bevezette ezen helyi adónemet, mely kapcsán bevételt az önkormányzat először a 2013. évben produkálhat. A helyi vendéglátó ipari egység már évek óta nem működik, fizetőképes kereslet hiányában. Az épület a helyi önkormányzat tulajdonában van. Kommunális adó kivetésére idáig nem került sor, tekintettel arra, hogy a településen élőknek még a saját mindennapi megélhetésükhöz szükséges feltételek biztosítása is nehézkes, ennek következtében az önkormányzat nem kíván ilyen jellegű nehézségek árán bevételhez jutni. Sokkal inkább kézenfekvő dolog volt az iparüzési adó bevezetése, így a nagyobb szolgáltatók (például az áramszolgáltató E-on Energiaszolgáltató Kft., a vízszolgáltató Bakonykarszt Zrt.) felé irányul a fizetési kötelezettség, amely így kisebb bevételi forrást biztosít az önkormányzat számára. A gépjárműadó bevételét éves szinten 150. 000 forintban tervezték a 2012. év végéig (mely eddig az időpontig az egyetlen bevételi forrása volt). Ez évtől az önkormányzatot az állam felé a bevétel 60 %-ának fizetési kötelezettsége terheli.

A 2008-as gazdasági válság még a legkisebb településeket is sújtotta, ebből természetesen Kisszőlős sem maradhatott ki. Az addig dolgozó aktív korú személyek sokaságának nem maradt munkája a közeli városokban, főleg az ajkai gyárakban, így munkanélküli ellátásra, majd azután

aktív korúak ellátásának igénybevételére voltak jogosultak többségükben az önkormányzattól. Sokak közülük a mai napig nem talált munkát.

1. ábra: Az átszakadt gát⁸

A munkanélküliség tetőzése a 2010. október 04. napján környékünket sújtó vörösiszap – katasztrófa bekövetkezésével jött el.

Magyarország eddigi legnagyobb ipari katasztrófája következett be 2010. október 4-én 12: 25 perckor, amikor egy magántulajdonban lévő vállalat, a Magyar Alumínium Termelő Zrt. tulajdonában lévő Ajkai Timföldgyár Ajka és Kolontár között létesített, 300 m X 500 m-es vörösiszap tárolója X. kazettájának nyugati gátja átszakadt. Ennek következtében egymillió m³ vörösiszap és víz elegye percek alatt elöntött három bakonyi települést, Kolontár, Devecser és Somlóvásárhely mélyebben fekvő részeit, valamint érintette Somlójenő, Kamond, Kisberzsény településeket is - melyhez a Torna – patak folyási iránya melegágyként szolgált - valamint marsbéli tájja változtatott körülbelül 40 km²-nyi mezőgazdasági és egyéb területet. A legnagyobb pusztítást a tározóhoz közel található településeken, Kolontáron és Devecserben okozta.

A katasztrófa következtében 10 ember életét vesztette, a kórházakban ápolts sérültek száma meghaladta a 150 főt. Az iszapáradat lakhatatlanná tette több száz család otthonát. Felbecsülhetetlen egészségügyi, környezeti, gazdasági és anyagi (vagyoni és nem vagyoni) károk keletkeztek a devecseri kistérségben.

A Torna – patak teljes élővilágát kipusztította az erős, lúgos szennyeződés, valamint erre a sorsra jutott a Marcal folyó területe is. A Torna – patak vizét próbálták hígítani - több – kevesebb sikerrel -, végül a szennyeződés eljutott a Marcalon keresztül a Rábába, onnan a Mosoni – Dunába és végül a Dunába.

A kiömlött vörösiszap 13 – as pH értékű, lúgos vegyhatású anyag volt. Bőrre vagy a nyálkahártyába jutva maró hatása miatt égés, illetve gyulladás lépett fel. A lúggal érintkezett szövet elhalt, helyén kimaradó fekély keletkezett.

Légvonalban tőlünk 10 km-rel arrébb történt meg az, amire senki sem számított. Nem tudtuk, hogy milyen Loch – Ness- i szörny rejtőzik a magas falak között, amíg ki nem bújt onnan. Kísszőlős községet közvetlenül nem érintette a katasztrófa, de a falubeliek számos ismerőse a vörösiszappal elöntött térségben él, és a katasztrófa következtében többen elveszítették munkahelyüket, házukat, egzisztenciájukat, súlyos sérüléseket szenvedtek. Másodlagos károsultakként részese a település a katasztrófának, illetve következményeinek. E sajnálatos események miatt többen elveszítették addigi munkahelyüket, amikor az iszap többek közt a Húsüzemet, az autószereldét, illetve a vegyesboltot is elárasztotta.

Kísszőlős Község lakosai, polgárőrei minden fizikai, lelki és szellemi erejüket bevetve segédkeztek a több hónapig tartó utómunkálatokban.

⁸ „Vörösiszap” tragédia. Magyarország kormányának hivatalos weblapja. <http://vorosiszap.bm.hu/> (2012. 10. 22.)

A település fő utcájának lakosai másodlagos károsultak lettek, amikor az iszapot elszállító, és az elöntött területekre új földet hozó tehergépjárművek naponta több százszor oda – visszajárva a falun keresztül a házak állagát, talapzatát, a közúton történő közlekedés okozta rezgésekkel, megrongálták.

Mindezek ismeretében megérthetjük, a munkahelyek hiánya miatt, hogy a falu lakosságának nagy része jóval a jövedelmi küszöb alatt él. Ennek következtében nagyon sokaknak az egyetlen bevételi forrása a Kormányhivatalhoz benyújtott, de a Magyar Államkincstár által folyósított családtámogatási ellátásokon kívül az önkormányzat, és a járási hivatalok által juttatott szociális ellátások köre, azaz az aktív korúak ellátása, a települési támogatás keretében nyújtott lakásfenntartási támogatás, a gyermekek részére megállapított rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, amely alapján a gyermekek az óvodákban és általános, illetve középiskolában, ingyenes tankönyvellátásban, étkeztetésben, és bizonyos körök szünidei gyermekétkeztetésben részesül.

A jövedelem és a vagyon fogalmát a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.), illetve a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. Törvény (a továbbiakban: Cst.) 4. §-ai határozzák meg a jogszabályok hatály alá tartozó ellátások vonatkozásában.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

„A foglalkoztatás és a munkavégzés a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelentősen hozzájárulnak a polgároknak a gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Flt.) célja, hogy biztosítsa a munka és a foglalkoztatás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítését, a foglalkoztatási feszültségek feloldását, valamint az álláskeresőket támogatását. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény (Möt.v.) 15 §-a szerint a helyi önkormányzat a feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személyek feladatellátásba történő bevonását.

A helyi önkormányzat az Flt. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- közfoglalkoztatást szervez,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai követelményeit,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

Az alábbi táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Flt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket elemzi az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

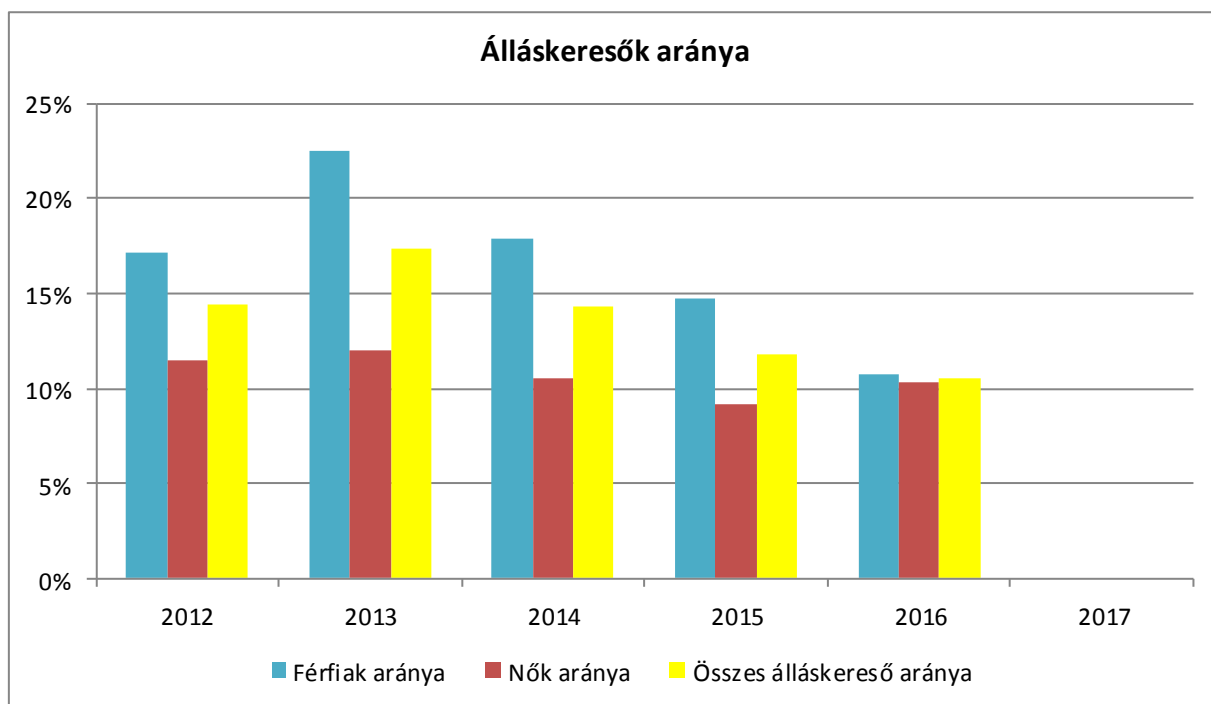
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen. Meg kell vizsgálni az adatok alakulásának tendenciáit és összefüggésbe hozni a település gazdasági mutatóinak alakulásával.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	51	48	99	8,75	17,2%	5,5	11,5%	14	14,4%
2013	51	50	101	11,5	22,5%	6	12,0%	18	17,3%
2014	53	52	105	9,5	17,9%	5,5	10,6%	15	14,3%
2015	56	60	116	8,25	14,7%	5,5	9,2%	14	11,9%
2016	58	58	116	6,25	10,8%	6	10,3%	12	10,6%
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	7,5	#ÉRTÉK!	4,5	#ÉRTÉK!	12	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

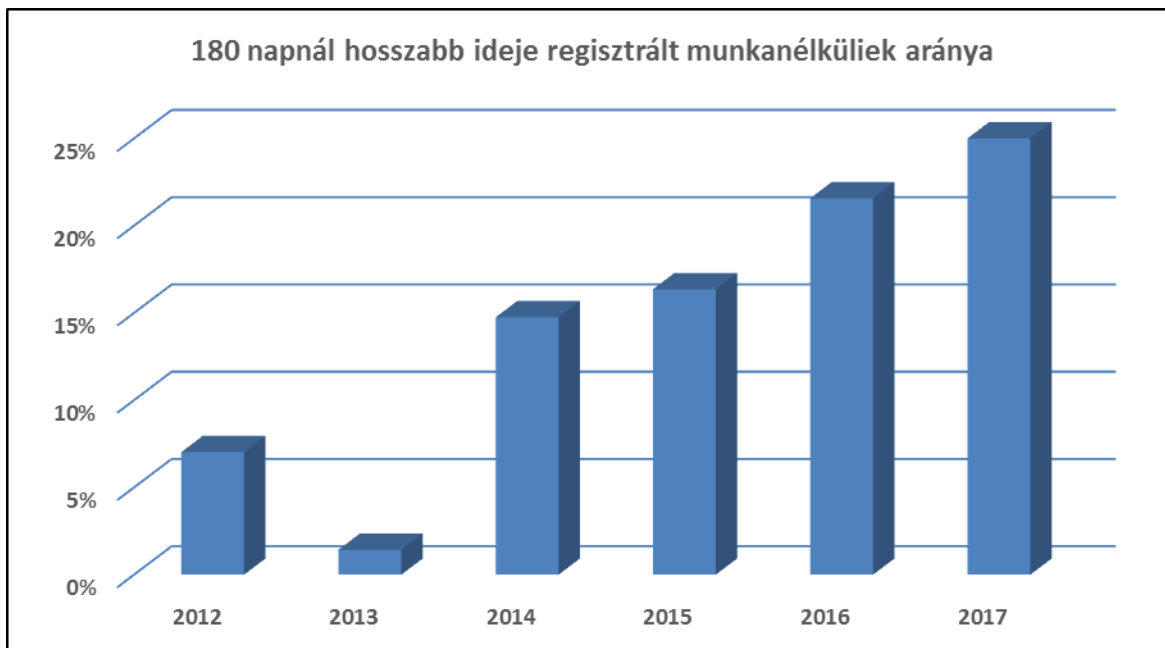

A táblázat adataiból, illetve a mellékelt ábra alapján megállapítható, hogy Kiszőlősben igen magas a munkanélküliek aránya. A 2012. évben a 15- 64 év közti lakónépesség szerint a nők 51-an, a férfiak 48 – an voltak. Ez az adat a 2013. év vonatkozásában 51- 50, 2014-ben 53-52 fő, a 2015. évben 56-60, a 2016.évben pedig egyenlően, 58-58-an. A 2013.évben a legmagasabb a regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma, a férfiak aránya 22, 5 %, míg a nőké 12 %.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	7,02	n.a.	n.a.	0	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2013	1,43	n.a.	n.a.	0	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2014	14,75	n.a.	n.a.	0	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2015	16,36	n.a.	n.a.	0	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2016	21,57	n.a.	n.a.	0	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2017	25	n.a.	n.a.	0	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat arra mutat rá, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek. Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése, figyelemmel a nemek közötti különbségre. A 2014. évben volt drasztikus emelkedés a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek arányában, az előző évi 1,43 %-hoz képest 14,75%-ra, illetve azóta is évről-évre növekszik.

Egy fontos munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdők helyzetére irányítva a figyelmet, megállapíthatjuk, hogy a pályakezdők elhelyezkedési esélye a településen kilátástalan, mert helyben egyáltalán nincs munkalehetőség. Aki nem szerzett középfokú végzettséget vagy szakképesítést, hátrányos helyzetű munkavállalónak kell tekinteni. A nem megfelelő – alacsony vagy a munkáltatói igényektől eltérő – iskolai végzettség, szakképzettség az elhelyezkedést megnehezíti. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők térségünkben a nagyobb ipari üzemek hiánya miatt nehezen tudnak elhelyezkedni.

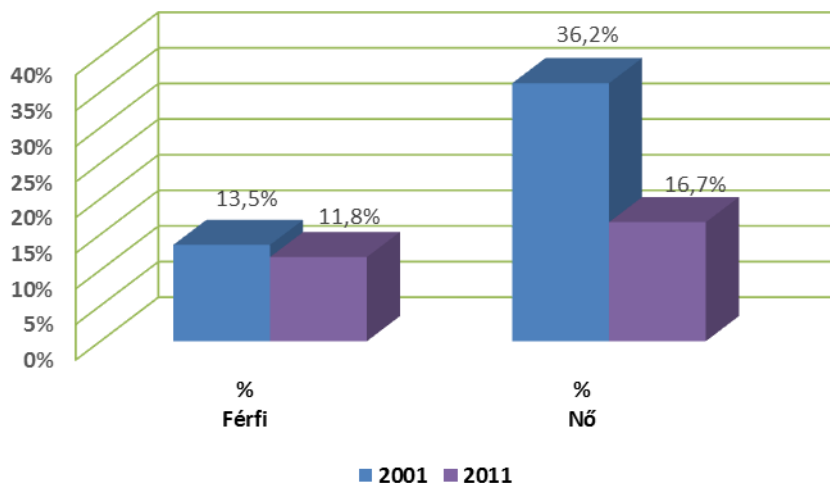
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	86,5%	63,8%	13,5%	36,2%
2011	88,2%	83,3%	11,8%	16,7%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában

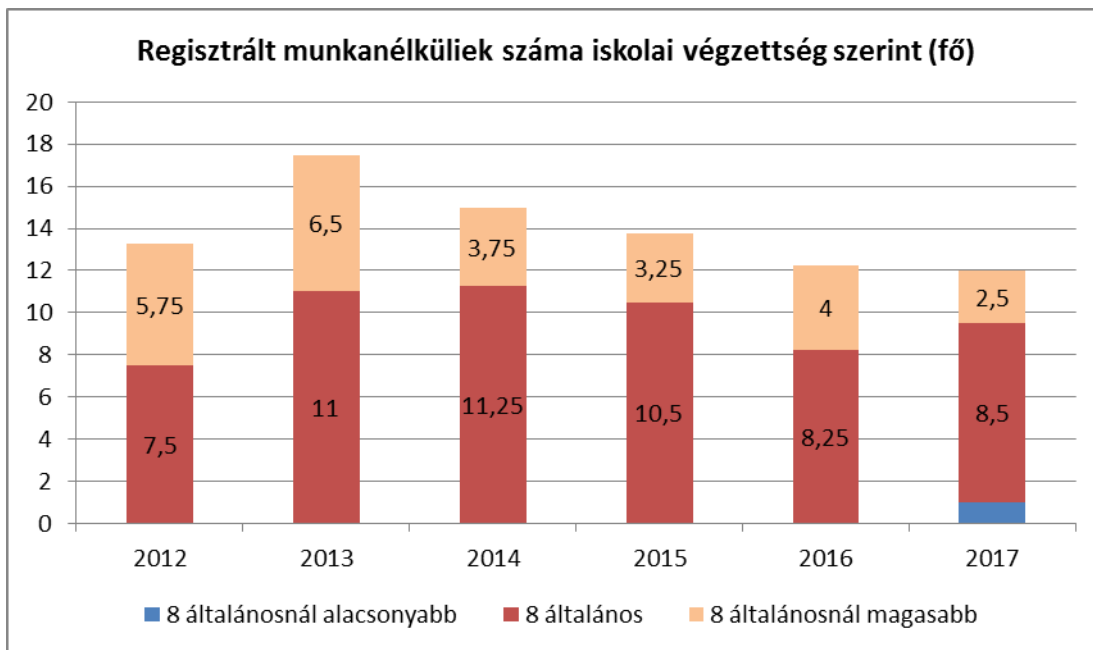

Az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma első látásra azért tűnik magasnak, mert az idősebb korosztályból sokan éltek még, akik 6 elemi, vagy annál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkeztek. A 2011-es adatok ismeretében megállapítható, hogy az iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában a nők terén drasztikus csökkenést mutat a 2001-es adatokhoz képest, ahol még 36, 2 % volt, azonban 2011-ben már csak 16,7 %. A férfiak esetében stagnálást észlelhetünk e tárgy körben.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	7,5	#ÉRTÉK!	5,75	#ÉRTÉK!
2013	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	11	#ÉRTÉK!	6,5	#ÉRTÉK!
2014	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	11,25	#ÉRTÉK!	3,75	#ÉRTÉK!
2015	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	10,5	#ÉRTÉK!	3,25	#ÉRTÉK!
2016	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	8,25	#ÉRTÉK!	4	#ÉRTÉK!
2017	12	1	8,3%	8,5	70,8%	2,5	20,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Kisszőlős településen a regisztrált munkanélküliek száma az utóbbi években már csökkenő tendenciát mutat. Oka lehet ennek a közfoglalkoztatási programba bevonhatóság lehetősége, amellyel településünk évről-évre él. Az iskolai végzettség szerint elmondható, hogy átlagban 45% körüli a nyolc általánost végzettek aránya. A nyolc általánosnál magasabb végzettek aránya átlagosan 50 % .

A 3.2.7 „Felnőttoktatásban résztvevők és a 3.2.8. Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában” táblázatok nullás eredményeket tartalmaznak. Kisszőlősben nincs általános iskolai és középiskolai felnőttoktatásban résztvevő személy.

c) közfoglalkoztatás

Kisszőlős településen a közfoglalkoztatás keretében valósul meg a munkanélküliek átmeneti elhelyezkedése, és munkalehetőségének biztosítása. 2018-ban a Start munka program keretében 5 fő számára biztosít a település munkaerőt, március 04-től december 31-ig. Ennek keretében az önkormányzat tulajdonában lévő mezőgazdasági utakat javítják az ott dolgozók napi 8 órában. Ezen kívül nyáron a diákok is belekóstolhattak a munka világába. 2 fő kapott lehetőséget arra, hogy egy hónapon keresztül a községben tevékenykedjenek a Start diákmunka-program keretében. A tanulók számára nagyon tanulságos, és jövedelmező volt ezen hasznosan eltöltött egy hónap. A pozitív visszajelzés a tanulók és szüleik részéről sem maradt el. Beleláthattak a diákok a felnőttek világába, abba, hogy a jövőben is pontos időben kell a munkahelyre érkezni, s a munkáltató utasításait betartva, milyen nagyszerű élmény, mikor az első fizetésüket a kezükbe vehetik.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Kisszőlősben a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélye elég csekély, tekintettel arra, hogy a településen nem vállalkozások nem működnek, az egyetlen munkalehetőség a közfoglalkoztatás keretei közt valósul meg. A foglalkozáshoz való hozzáférés mobilitási esélyeit csökkenti a kevésbé kedvező buszközlekedés. A gyárakba való eljutáshoz másfél - két órát kell utazni minden műszakban. Ez egy nap 3-4 óra utazást jelent. További hátráltató tényező, hogy Pápa városába –

amely 20 km-re van a falutól – hétvégén egyáltalán nem lehet eljutni tömegközlekedési eszközzel átszállás nélkül. Az átszállás Nagyalásony településen történik, ahol azonban van úgy, hogy több órát is várni kellene. Ahhoz, hogy egy ember egyáltalán eljuthasson informálódni egy – egy munkalehetőségről, beadhassa önéletrajzát, személyes elbeszélgetésen, illetve próbamunkán vegyen részt, a buszjegy kifizetése is problémát okoz. Egy oda – vissza út Ajkára több mint 1. 100 Forintjába kerül jelenleg egy álláskeresőnek. Pozitívum viszont az, hogy a városokba lévő gyárakhoz való eljutásban egyre több munkáltató biztosít munkásjáratot, saját költségén.

Kisszőlősből jelenleg nincs tervezett beruházás, illetve lehetséges vállalkozási terület. A legközelebbi lehetséges munkahely egy faluval arrébb, Somlószőlős Községben található. Itt a szarvasmarhatelepen kívül a pékség is munkalehetőséget biztosít az érintettek számára. Bár ezen álláshelyek is fel vannak töltve, így kevés az esély a bejutásra, és ha üresedés van, előnyben részesítik a helybéli lakosokat.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Amint azt a c) pontban már kifejtettem, a fiatalok foglalkozását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen a Start diákmunka program keretében valósult meg a 2018. évben. A képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük a környező városokban Pápán és Ajkán valósul meg. Több középiskola, a legkülönbözőbb szakokon fogadja az általános iskolából kikerült diákokat. A 2013 – 2014 –es tanévben Devecserben is nyílt egy szakközépiskola, jelenleg 2 tanuló jár oda. A következő tanévben már nagyobb esély van arra, hogy településünkről is többen jelentkeznek ebbe az oktatási intézménybe, mivel ez van a legközelebb, és az odajutás is messzemenőleg a legkönnyebb.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Felnőttképzésben a 2018. évben nem vett részt vett senki.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Nincs a településen a célcsoportnak megfelelő foglalkoztatott.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A távolság, utazási nehézségek nyilvánvalóan hátrányt jelentenek az innen bejáró dolgozóknak, akár a környező településeken, akár a közeli városokban kapnak munkalehetőséget. Hátrány nyilvánvalóan a több műszakos rendben való elhelyezkedésből adódó nehézség, ez elsősorban a gyermekkel/gyermekkel rendelkező édesanyák körében okoz problémát. Segítség, ha a településen lakik az előző generáció, így nagymamák, nagypapák, rokonok besegítenek a gyermekek ellátásába, felügyeletébe.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

1991. évi IV. tv. A foglalkoztatás elősegítéséről és az álláskeresők ellátásáról 2. §-a kimondja, hogy a foglalkoztatás elősegítése és az álláskeresők támogatása során az egyenlő bánásmód

követelményét meg kell tartani. Nem zárja ki azt sem, hogy a munkaerőpiacon hátrányos helyzetben levőket többletjogosultságok illessék meg.

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

Pénzbeli ellátások: a járási hivatal - az e törvényben meghatározott feltételek szerint - időskorúak járadékát, foglalkoztatást helyettesítő támogatást, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást, gyermekek otthongondozási díját, ápolási díjat, a képviselő-testület települési támogatást állapít meg (a továbbiakban együtt: szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások).

Kisszőlősben 2011. szeptember 01. után a természetbeni támogatást – ezen időponttól van lehetőség a Szt. alapján ezen formában utalni a lakásfenntartási támogatást, (ma már települési támogatás a neve) – a rászorulóknak többsége igénybe veszi. Így ez a fajta szociális ellátást biztosítja, hogy a szükségletek fedezésére fordítják, és a villanyáram, a szemétszállítási költségek, a gázfogyasztás számlájával nem maradnak adósak a szolgáltatók felé az érintettek. Az önkormányzat közvetlenül a szolgáltatók felé utalja a támogatási összeget, mely az adott havi számlában plusz befizetésként jelentkezik, így kevesebb a végösszeg. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény Erzsébet utalvány formájában történő adása is nagy segítséget nyújt a rászorulóknak, ez a fajta természetbeni támogatás – melyet évente két alkalommal ad az állam, augusztus és november hónapban – a gyermekek beiskoláztatását könnyíti meg.

A hatályos foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. tv. szerint:

Munkaerőpiaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatások

a) Munkaerő-piaci szolgáltatások

13/A. § (1) Az állami foglalkoztatási szerv a munkahelykeresést, a munkához, valamint a megfelelő munkaerőhöz jutást, továbbá a munkahely megtartást munkaerőpiaci szolgáltatásokkal is elősegíti.

(2) A munkaerő-piaci szolgáltatást az állami foglalkoztatási szerv közvetlenül, illetve a nyilvántartásba vett munkaerőpiaci-szolgáltatást nyújtó szervezeteken keresztül nyújtja.

(2a) A (2) bekezdésben meghatározott nyilvántartással összefüggő eljárásért igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni.

(3) Az állami foglalkoztatási szerv az (1) bekezdésben meghatározott célokat az egyéni cselekvési tervvel is elősegíti.

(4) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendeletben határozza meg

a) a munkaerő-piaci szolgáltatásokat nyújtó szervezetek és az általuk nyújtott szolgáltatások nyilvántartásának, valamint a nyilvántartott szervezetek ellenőrzésének szabályait,

b) a munkaerő-piaci szolgáltatásokat, - ideértve az egyes munkaadói és munkavállalói csoportok számára nyújtható speciális szolgáltatásokat is -,

c) a munkaerő-piaci szolgáltatások tartalmát, csoportosítását és a szolgáltatások szakmai követelményeit,

d) az egyéni cselekvési tervre vonatkozó részletes szabályokat,

e) a szolgáltatások igénybevételének feltételeit, valamint

f) a szolgáltatások igénybevételének időtartama alatt a keresetpótló juttatás nyújtásának, valamint a szolgáltatás igénybevételének biztosítása érdekében, a szolgáltatás időtartama alatt az arra rászoruló hozzátartozó gondozásával, ápolásával, továbbá gyermek (ideértve az örökbefogadott és a nevelt gyermek) felügyeletével kapcsolatban felmerült indokolt kiadás megtérítésének feltételeit és szabályait,

g) az állami foglalkoztatási szerv szolgáltatásait igénybe vevő vagy kérő, álláskeresőként nem nyilvántartott személyek nyilvántartásának szabályait,

h) - az adópolitikáért felelős miniszter egyetértésével - az a) pontban meghatározott nyilvántartással összefüggő eljárásért járó igazgatási szolgáltatási díj mértékét, a díj megfizetésével, beszedésével, kezelésével, nyilvántartásával kapcsolatos szabályokat,

i)-

(5) A munkaerő-piaci programot és munkaerő-piaci szolgáltatást nyújtók szakmai támogatása a miniszter által alapított közhasznú szervezet kedvezményezett részére továbbadási kötelezettséggel átadott szakmai támogatás nyújtásával is megvalósulhat. A szakmai támogatás továbbadásáról a miniszter által alapított közhasznú szervezet a munkaerő-piaci programot és a munkaerő-piaci szolgáltatást nyújtóval szerződést köt. A szerződésben meg kell határozni a kedvezményezett jogszabály, támogatói okirat, támogatási szerződés alapján terhelő kötelezettségek megtartását biztosító feltételeket.

13/B. §- (1) Magyarország részt vesz az Európai Foglalkoztatási Szolgálatnak (a továbbiakban: EURES) a munkaerő szabad áramlását megvalósító tevékenységében.

(2) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben határozza meg

a) az állami foglalkoztatási szerv, és más szervezetek által, az EURES tevékenységében történő részvétel keretében nyújtott munkaerőpiaci szolgáltatásokat,

b) az állami foglalkoztatási szervnek az EURES keretében folytatott tevékenységével kapcsolatos feladatait,

c) az állami foglalkoztatási szervnek nem minősülő szervezeteknek az EURES tevékenységében történő részvétele feltételeit és módját.

b) Képzések elősegítése

14. § (1) Támogatható az állami foglalkoztatási szerv által felajánlott, vagy elfogadott képzése annak a személynek,

a) aki álláskereső,

b) aki 25. életévét - felsőfokú végzettségű személy esetén a 30. életévét - nem töltötte be, és a tanulói, hallgatói jogviszonya megszűnését követően álláskeresői járadékra és álláskeresői segélyre nem szerzett jogosultságot,*

c) aki gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermeknevelési támogatásban, gyermekgondozási díjban, gyermekek otthongondozási díjában vagy ápolási díjban részesül,

d) aki rehabilitációs ellátásban részesül,

e) akinek munkaviszonya várhatóan egy éven belül megszűnik, és ezt a munkaadó a munkavállalóval és az állami foglalkoztatási szervvel előzetesen írásban közölte, vagy

f) aki közfoglalkoztatásban vesz részt, és a képzésben való részvételt vállalja, továbbá

g) aki munkaviszonyban áll és rendszeres foglalkoztatása képzés nélkül nem biztosítható.

(2) Az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott személyek képzése akkor támogatható, ha

a) a képzés a gyermek fél éves korának betöltését követően kezdődik meg,

b) kereső tevékenységet nem folytat, és

c) - a gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermekgondozási segélyben részesülő személyt kivéve - a képzés időtartama hetente nem haladja meg a harminc órát.

(3)

(4) Képzési támogatásként

a) a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítése,

b) a képzésben történő részvétel lehetőségének biztosítása érdekében, a képzés időtartama alatt az arra rászoruló hozzátartozó ápolásával, gondozásával, valamint a gyermek - ideértve az örökbefogadott és nevelt gyermek - felügyeletével kapcsolatban felmerült indokolt költség megtérítése,

c) az (1) bekezdés a)-b) pontjában meghatározott személy részére keresetpótló juttatás, valamint
d) az (1) bekezdés e)-g) pontjában meghatározott személy részére keresetkiegészítés
adható.

(5) A keresetkiegészítés a képzést megelőzően elért havi átlagjövedelem és a képzés alatt elért kereset különbözetéig terjedhet.

(6) A keresetpótló juttatás összege nem lehet alacsonyabb a megállapításakor hatályos kötelező legkisebb munkabér 60 százalékánál, és nem haladhatja meg a megállapításakor hatályos kötelező legkisebb munkabér összegét.

(7)

(8)

(9) Nem folyósítható keresetpótló juttatás azokra a napokra, amelyeken a képzésben résztvevő személy neki felróható okból óralátogatási kötelezettségének nem tett eleget. Ebben az esetben a keresetpótló juttatást - erről szóló külön határozat nélkül - a mulasztás napjára járó keresetpótló juttatás összegével csökkentett összegben kell folyósítani.

(10)

(11) A képzéssel kapcsolatos költségek részben vagy teljes mértékben megtéríthetők.

14/A. § (1) Az állami foglalkoztatási szerv a - külön jogszabály szerint érvényes munkaerőigénnyel rendelkező - munkaadóval, a munkaadó erre irányuló kérelme esetén megállapodást köt arra vonatkozóan, hogy

a) az állami foglalkoztatási szerv a munkaerőigény kielégítése érdekében képzési támogatást nyújt álláskeresők számára a munkaerőigényben meghatározott munkakör betöltéséhez szükséges, állam által elismert szakképesítést nyújtó képzésben, vagy munkakör betöltéséhez, foglalkozás, tevékenység gyakorlásához szükséges képesítés megszerzésére irányuló képzésben (betanító képzésben), vagy munkakör betöltéséhez szükséges nyelvi képzésben, valamint a közúti közlekedés C, D és E járműkategóriájára érvényes vezetői engedély és gépjárművezetői képesítési igazolvány megszerzését biztosító képzésben történő részvételhez,

b) a munkaadó vállalja, hogy az a) pontban meghatározott álláskeresővel vagy a képzés megkezdését megelőzően, vagy a képzés alatt, vagy a képzés által nyújtott szakképesítés megszerzését követően munkaviszonyt létesít.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott álláskeresőket a munkaadó választja ki a munkaerőigényében foglaltaknak megfelelő, álláskeresőként nyilvántartott személyek közül.

(3) A megállapodás az (1) bekezdésben foglaltakon kívül tartalmazza

a) a képzésben részt vevő álláskeresők kiválasztásának módját,

b) a munkaerőigényben meghatározott, betöltésre váró munkakör megjelölését,

c) azoknak a képzéseknek a megjelölését, amelyekhez az állami foglalkoztatási szerv támogatást nyújt,

d) a munkaadó arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy a képzésben részt vevő álláskeresővel mely időponttól kezdődően fog munkaviszonyt létesíteni,

e) a munkaadó nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy hozzájárul-e a képzés költségeihez, illetőleg a képzés lebonyolításához szükséges szakmai és tárgyi feltételek biztosításához.

15. §

c) Foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatások

16. § (1) A munkaadó részére külön jogszabályban meghatározott hátrányos helyzetű személy munkaviszony keretében történő foglalkoztatásához a munkabér és járuléka legfeljebb ötven százalékának, megváltozott munkaképességű személy esetében legfeljebb hatvan százalékának megfelelő összegű támogatás nyújtható, ha a munkaadó

a) a foglalkoztatást legalább a támogatás folyósításának időtartama alatt vállalja, és

b) a támogatás iránti kérelem benyújtását megelőző tizenkét hónapban a munkavállaló munkaviszonyát a működési körében felmerülő okból felmondással nem szüntette meg, és

c) kötelezettséget vállal arra, hogy a b) pont szerinti munkaviszony megszüntetésére a támogatás folyósításának időtartama alatt sem kerül sor.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott támogatás legfeljebb egyévi időtartamra, súlyosan hátrányos helyzetű személy foglalkoztatásához legfeljebb kétévi időtartamra nyújtható.

(3) Ha a munkaadó szociális szövetkezet, a támogatás mértéke a munkabér és járuléka legfeljebb 70 százalékáig terjedhet, feltéve, hogy a munkaadó vállalja a hátrányos helyzetű személy továbbfoglalkoztatását legalább a támogatás folyósítási időtartama 50 százalékának megfelelő időtartamra.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott támogatás esetén a támogatás és a továbbfoglalkoztatás együttes időtartama legfeljebb egy év, súlyosan hátrányos helyzetű személy foglalkoztatása esetén legfeljebb két év lehet.

(5) Az (1) és (3) bekezdésben meghatározott támogatás igénybevétele érdekében a támogatás időtartama alatt az arra rászoruló hozzátartozó ápolásával, gondozásával, valamint a gyermek - ideértve az örökbefogadott és nevelt gyermek - felügyeletével kapcsolatban a támogatott munkavállaló kérelmére a felmerült indokolt költség megtéríthető.

d) ÁLLÁSKERESŐK ELLÁTÁSA

24. § Az álláskereső részére - az e törvényben meghatározott feltételek szerint - álláskeresési ellátásként álláskeresési járadék, nyugdíj előtti álláskeresési segély, valamint költségtérítés jár.

1. Álláskeresési járadék

25. § (1) Álláskeresési járadék illeti meg azt, aki

a) álláskereső,

b) az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap - a 27. § (1) bekezdésében meghatározott - jogosultsági idővel rendelkezik,

c)

d) munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

(2) Az (1) bekezdés d) pontjában előírt feltételek alkalmazásában a munkahely akkor megfelelő, ha

a)

b) egészségi állapota szerint az álláskereső a munka elvégzésére alkalmas,

c) a várható kereset az álláskeresési járadék összegét, illetőleg - amennyiben az álláskeresési járadék összege a kötelező legkisebb munkabérnél alacsonyabb - a kötelező legkisebb munkabér összegét eléri,

d) a munkahely és a lakóhely közötti naponta - tömegközlekedési eszközzel - történő oda- és visszautazás ideje a három órát, illetve tíz éven aluli gyermeket nevelő nő és tíz éven aluli gyermeket egyedül nevelő férfi álláskereső esetében a két órát nem haladja meg,

e) az álláskereső foglalkoztatása munkaviszonyban történik.

(3) A megváltozott munkaképességű személy esetében az (1) bekezdés d) pontjában előírt feltétel alkalmazásában a munkahely akkor megfelelő, ha megfelel a (2) bekezdés a)-c) és e) pontjában foglalt feltételeknek, és a munkahely és a lakóhely közötti naponta - a megváltozott munkaképességű személy által igénybe vehető közlekedési eszközzel - történő oda- és visszautazás ideje a két órát nem haladja meg.

(4) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott jogosultsági idő időtartamába nem számítható be a fizetés nélküli szabadság harminc napot meghaladó időtartama, kivéve, ha annak igénybevétele

a) háromévesnél - ha a munkavállaló a gyermek gondozása céljából gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozást segítő ellátásban részesül, tizennégy évesnél - fiatalabb gyermek gondozása, vagy tizenkét évesnél fiatalabb beteg gyermek otthoni ápolása [a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 128. § és 130. §], valamint

b) hozzátartozó ápolása [Mt. 131. § (1) és (2) bekezdése], továbbá

c)

d) önkéntes tartalékos katonai tényleges szolgálatteljesítés miatt kerül sor.

(5) Az álláskereső részére a (2) bekezdésben foglalt feltételeknek megfelelő, rövid időtartamú munkalehetőség felajánlható.

(6) Az álláskeresési járadék folyósításának időtartama alatt folytatott alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony időtartama az álláskeresési járadék folyósítási idejének kimerítését vagy megszüntetését követően megállapított álláskeresési járadék esetében nem vehető figyelembe jogosultsági időként.

2. Álláskeresési járadék mértéke

26. § (1) Az álláskeresési járadék összegét a kérelem benyújtását megelőző, vagy - ha az álláskeresőként való nyilvántartásba vételre későbbi időpontban kerül sor - az álláskeresőnek az álláskeresővé válását megelőző négy naptári negyedévben az ezen időszakkal érintett jogviszonyokban elért, a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 19. §-ának (3) bekezdésében meghatározott munkaerő-piaci járulék alapja (a továbbiakban: járulékalap) havi átlagos összegének alapulvételével kell kiszámítani. A havi átlagos összeg kiszámítása során ezen időszak alatt elért járulékalap összegét osztani kell azoknak a hónapoknak a számával, amelyekben az álláskeresőnek volt járulékalapot képező jövedelme. Ha az álláskereső adott hónapban nem az egész hónapra vonatkozóan rendelkezik járulékalappal, akkor a hónapot a havi átlagos összeg kiszámítása során töredékhónapként kell figyelembe venni.

(2) Ha az álláskereső az álláskeresővé válását megelőző négy naptári negyedévben több munkaadóval állt munkaviszonyban, vagy több vállalkozói tevékenységet is folytatott, vagy munkaviszonyban állt és vállalkozói tevékenységet is folytatott, az álláskeresési járadék összegét valamennyi munkaadónál, illetőleg vállalkozói tevékenysége során elért járulékalap alapulvételével kell az (1) bekezdés szerint kiszámítani.

(3) Megelőző négy naptári negyedévi járulékalap hiányában a járadék számításának alapja a négy naptári negyedévnél rövidebb időszakban elért járulékalap havi átlagos összege. Ha a megelőző négy naptári negyedévben egyáltalán nincs az álláskeresőnek járulékalapja, akkor az álláskeresési járadék megállapításának alapja a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér 130 százaléka.

(4) Az egy napra járó álláskeresési járadék számításának alapja az (1) és (3) bekezdésben meghatározott összeg harmincad része.

(5) Az álláskeresési járadék napi összege a (4) bekezdés alapján meghatározott járadékalap 60 százaléka, legfeljebb a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér napi összegének megfelelő összeg.

(6)

(7) A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló rendeletek hatálya alá tartozó személyek esetében az Európai Gazdasági Térség másik tagállamában szerzett bért, szakmai jövedelmet az (1) bekezdésben meghatározott járulékalapként kell figyelembe venni.

(8) A 27. § (12) bekezdésében meghatározott ideiglenes ellátás összege a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér 60 százaléka.

3. Nyugdíj előtti álláskeresési segély

30. § (1) Az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresési segélyt (a továbbiakban: álláskeresési segély) kell megállapítani, ha

a) rendelkezik a 25. § (1) bekezdésének d) pontjában, meghatározott feltételekkel, és

b) a kérelem benyújtásának időpontjában a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt év hiányzik, és legalább 45 napon át álláskeresési járadékban részesült és az álláskeresési járadék folyósítási időtartamát kimerítette, vagy a folyósítási időtartam kimerítését

megelőzően az álláskeresési járadék folyósítását az állami foglalkoztatási szerv - kereső tevékenység miatt - megszüntette és az álláskereső álláskeresési járadékra ismételten nem szerzett jogosultságot,

c) az álláskeresési járadék folyósításának kimerítését, vagy a *b)* pontban meghatározott megszüntetését követően három éven belül betöltötte a *b)* pontban meghatározott életkort, és

d) rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, és

e) korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül.

(2) Az álláskeresési segély összegét a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér összege 40 százalékának alapulvételével kell megállapítani. Ha a 26. § (1)-(3) bekezdésében meghatározott járadékalap az előbbi összegnél alacsonyabb volt, az álláskeresési segély összegét a járadékalap alapulvételével kell megállapítani. Az egy napra járó álláskeresési segély összege az előzőekben foglaltak szerint meghatározott segélyalap harmincad része.

(3) Az álláskeresési segély az álláskereső öregségi nyugdíj, megváltozott munkaképességű személyek ellátása jogosultságának megszerzéséig terjedő időtartamra folyósítható.

(4) Az álláskeresési segély folyósításának kezdő napja az álláskeresési segély iránti kérelem benyújtásának napja. Ha az álláskereső a személyes adatait - az állami foglalkoztatási szerv részére - a személyes jelentkezését megelőzően - e-ügyintézési tv.-ben foglaltak szerint küldte meg, az álláskeresési segély folyósításának kezdő napja az adatoknak az állami foglalkoztatási szervhez történő megérkezésének a napja.

(5) Megszűnik az álláskeresési segély folyósítása a 28. § (1) bekezdés *a)*-*f)* pontjában meghatározott esetben. Meg kell szüntetni az álláskeresési segély folyósítását a 28. § (2) bekezdésében meghatározott esetben.

(6) Az álláskeresési segély folyósítására a 28. § (3) bekezdésében foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.

(7) Szünetel az álláskeresési segély folyósítása

a) a 29. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontjában, valamint *e)* és *f)* pontjában meghatározott esetben,

b) - az 58. § (5) bekezdés *n)* pontjában meghatározott alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony kivételével - a keresőtevékenység időtartamára, függetlenül az időtartam mértékétől,

c) 90 napra, ha az álláskereső a 36. § (1) bekezdésében meghatározott bejelentési kötelezettséget elmulasztotta,

d) ha az álláskereső az álláskeresési segély folyósításának szünetelése alatt folytatott keresőtevékenység eredményeként álláskeresési járadékra szerzett jogosultságot.

(8) A (7) bekezdés *d)* pontjában meghatározott esetben az álláskeresési járadék folyósítási idejének kimerítését követően az álláskeresési segélyt kell tovább folyósítani.

4. Költségtérítés

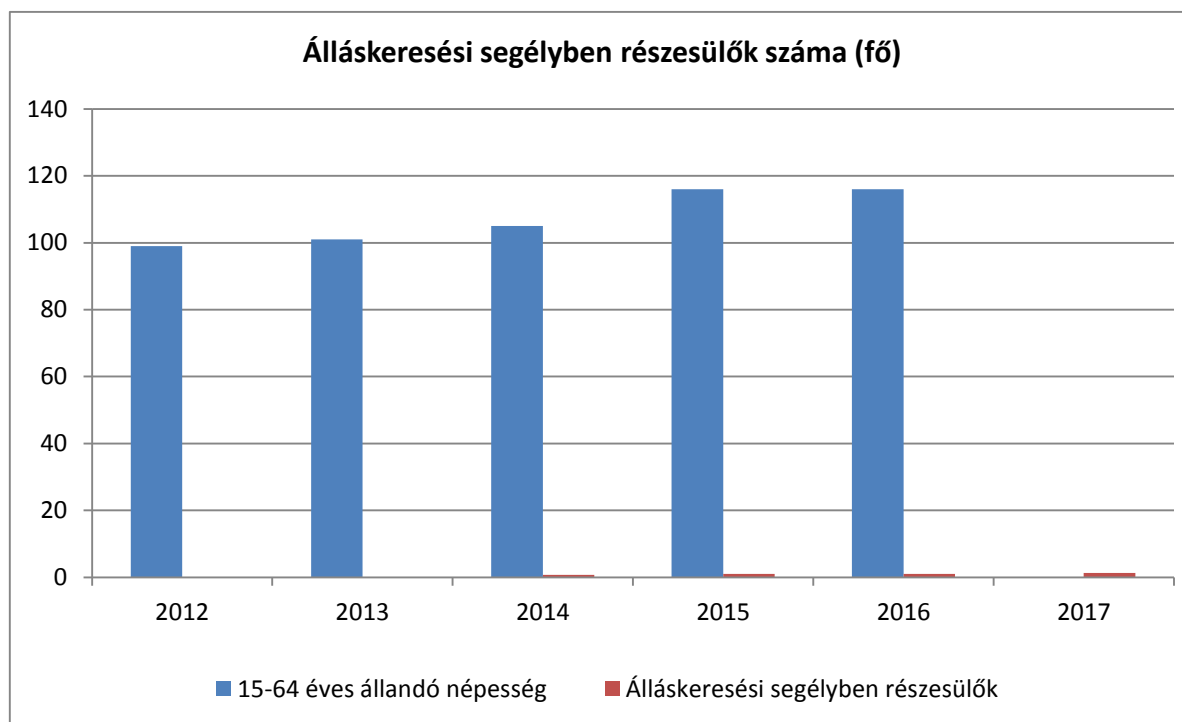
Az álláskereső részére járó álláskeresési járadék, álláskeresési segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos (ideértve a lakóhelyétől az állami foglalkoztatási szervhez történő oda- és visszautazást, valamint az állami foglalkoztatási szerv által kezdeményezett foglalkozás-egészségügyi szakvélemény beszerzéséhez szükséges utazást is), a tömegközlekedési eszköz igénybevételével felmerült indokolt helyközi utazási költséget meg kell téríteni. Jogszabály az álláskereső részére az e §-ban felsorolt okokból felmerült, indokolt helyi utazási költségek megtérítéséről is rendelkezhet.

A közfoglalkoztatott részére meg kell téríteni a tömegközlekedési eszköz igénybevételével felmerült, azon indokolt helyközi utazási költséget, amely az állami foglalkoztatási szerv által kezdeményezett utazással összefüggésben - ideértve a lakóhelyétől az állami foglalkoztatási szervhez, valamint a foglalkoztatóhoz történő oda- és visszautazást - merül fel. Jogszabály az e §-ban felsorolt okokból felmerült, indokolt helyi utazási költségek megtérítéséről is rendelkezhet.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2012	99	n.a.	#ÉRTÉK!
2013	101	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	105	0,75	0,7%
2015	116	1	0,9%
2016	116	1	0,9%
2017	n.a.	1,25	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

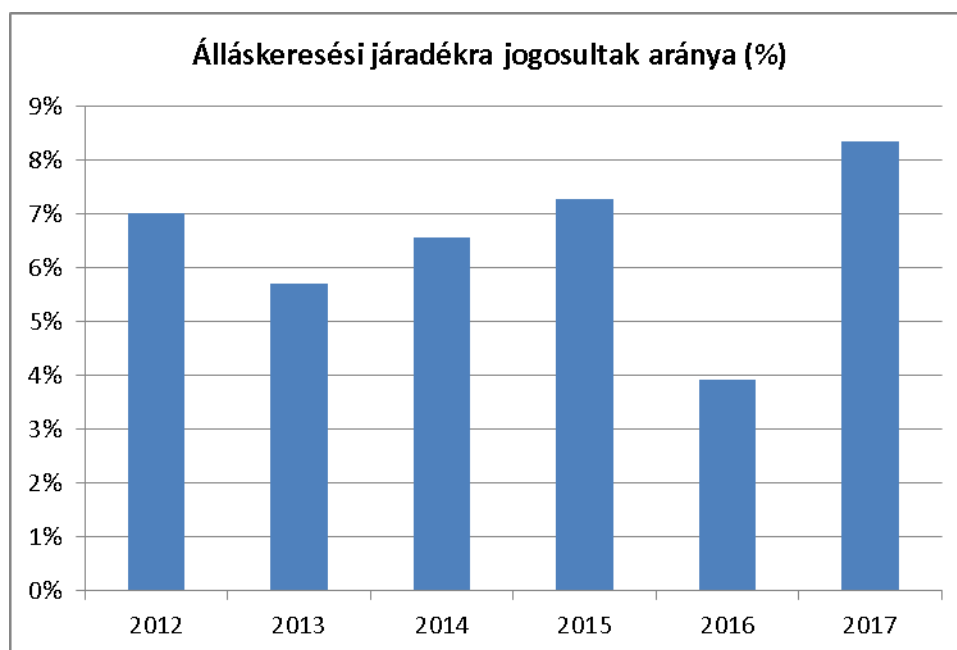

Az álláskeresési segélyben részesülők száma a vizsgált évek tekintetében nem mutat magas számarányt. A 2015- 2016-os években 116 15-64 év közötti állandó népesség száma, az álláskeresési segélyben részesülők száma pedig 1-1.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2012	14	1	7,0%
2013	18	1	5,7%
2014	15	1	6,6%
2015	14	1	7,3%
2016	13	0,5	3,9%
2017	12	1	8,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők számát viszonyítva az álláskeresési járadékra jogosultak számához azt láthatjuk, hogy számuk a 2016. évben jelentősen csökkent, a 2017. évben viszont nőtt.

5. Aktív korúak ellátása

Ez a fogalom két fajta ellátást foglal magában: egyrészt a foglalkoztatást helyettesítő támogatást, másrészt az egészségügyi és gyermekfelügyeleti támogatást. A Szoc törvény szerint:

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

a) aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy

b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy

c) aki fogyatékosági támogatásban részesül [az a)-c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy], vagy

d) akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresési járadék, álláskeresési segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresési ellátás) folyósítási időtartama lejárt, vagy

e) akinek esetében az álláskeresési ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Flt. alapján álláskeresési ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy

f) aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy

g) akinek esetében a gyermekek otthongondozási díja, az ápolási díj, a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a Tny. 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.*

(1a) Az aktív korúak ellátása tekintetében - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - nem minősül keresőtevékenységnek, ha a kérelmező, illetve a jogosult közfoglalkoztatásban, egyszerűsített foglalkoztatásban vesz részt vagy háztartási munkát végez.

(1b) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben az egészségkárosodott személy egészségkárosodásának mértékét, az egészségkárosodás felülvizsgálatának szükségességét, valamint a felülvizsgálat szükségessége esetén annak időpontját az eljáró hatóság szakkérdésként megvizsgálja.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában akkor nem biztosított a megélhetés, ha a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 90%-át és vagyona nincs. Az aktív korúak ellátása tekintetében fogyasztási egység a családtagoknak a családon belüli fogyasztási szerkezetet kifejező arányszáma, ahol

a) az első nagykorú családtag arányszáma 1,0, azzal, hogy a gyermekét egyedülállónként nevelő szülő arányszáma 0,2-vel növekszik,

b) a házas- vagy élettárs arányszáma 0,9,

c) az első és második gyermek arányszáma gyermekenként 0,8,

d) minden további gyermek arányszáma gyermekenként 0,7,

e) a fogyatékos gyermek arányszáma 1,0, azzal, hogy a fogyatékos gyermeket a c) és d) pont alkalmazásánál figyelmen kívül kell hagyni, továbbá ahol

f) az a) és b) pontok szerinti arányszám 0,2-vel növekszik, ha a személy fogyatékosági támogatásban részesül.

(3) Az (1) bekezdés f) és g) pontja szerinti előzetes együttműködés időtartamának számításánál az aktív korúak ellátásának megállapítására irányuló kérelmet benyújtó személy által ezen időtartam alatt folytatott keresőtevékenység időtartamát is figyelembe kell venni.

(4) Az aktív korúak ellátására való jogosultság

a) az (1) bekezdés d) pontjában foglalt esetben az Flt. alapján folyósított álláskeresési ellátás időtartamának kimerítésétől,

b) az (1) bekezdés e) pontjában foglalt esetben a keresőtevékenység megszűnésétől,

c) az (1) bekezdés g) pontja szerinti rendszeres pénzellátás folyósításának megszűnésétől számított tizenkettő hónapon belül benyújtott kérelem alapján állapítható meg.

(4a) Amennyiben az aktív korúak ellátására való jogosultságot az Ft. szerinti álláskeresői ellátás kimerítésétől számított 30 napon belül benyújtott kérelem alapján állapítják meg, az ellátásra való jogosultság kezdő napja az álláskeresői ellátás kimerítését követő nap.

(5) Aktív korúak ellátására egy családban egyidejűleg - a (6) bekezdésben meghatározott kivétellel - csak egy személy jogosult.

(6) Egy családban egyidejűleg két személy abban az esetben jogosult az aktív korúak ellátására, ha az egyik személy a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, míg a másik személy az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás feltételeinek felel meg.

(7) Az aktív korúak ellátására való jogosultság megállapítása során nincs helye a sommás eljárás alkalmazásának.

(8) Az aktív korúak ellátására vonatkozó rendelkezések alkalmazásában az uniós rendeletek alapján külföldi szerv által folyósított álláskeresői ellátás az Ft. szerinti álláskeresői ellátással egy tekintet alá esik.

34. § (1) Nem állapítható meg az aktív korúak ellátására való jogosultság annak a személynek, aki

a) letartóztatásban van, vagy szabadságvesztést, illetve elzárást tölt,

b) a 3. § (3) bekezdése alá tartozik, és - a határ menti ingázó munkavállalókat kivéve - tartózkodási joga megszűnt vagy tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott,

c) gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozást segítő ellátásban, illetve gyermeknevelési támogatásban részesül,

d) gyermekgondozást segítő ellátásra jogosult, a gyermek fél éves korának betöltéséig,

e) az Ft. szerint az álláskeresői ellátásban részesül,

f) katonai szolgálatot teljesít,

g) köznevelési, vagy felsőoktatási intézményben nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat, vagy

h) az Ft. szerint képzési támogatásként keresetpótló juttatásban részesül,

i) a megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesül,

j) az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény szerint felzárkózást elősegítő megélhetési támogatásban részesül.

(2) Meg kell szüntetni az aktív korúak ellátására való jogosultságát annak a személynek,

a) akire vonatkozóan az (1) bekezdés *a)*-*g)*, valamint *i)* pontja szerinti körülmények valamelyike bekövetkezett,

b) aki az aktív korúak ellátására való jogosultság feltételeinek vagy az annak keretében megállapított pénzbeli ellátás összegének felülvizsgálatára irányuló, a 25. § (4)-(6) bekezdése szerinti eljárást akadályozza,

c) aki keresőtevékenységet folytat, a keresőtevékenység 121. napjától,

d) akire vonatkozóan az aktív korúak ellátására való jogosultság fennállása alatt a munkaügyi hatóság a jogellenes munkavégzés tényét két éven belül ismételten véglegessé vált döntéssel megállapította, vagy

e) akinek a 36. § (2) bekezdése alapján a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságát meg kell szüntetni,

f) aki a jogosultságának megszüntetését kéri,

g) aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte, a nyugdíjkorhatár betöltése hónapjának utolsó napjával,

h) akinek részére az aktív korúak ellátása keretében nyújtott ellátás folyósítása egy évet meghaladó időtartamban egybefüggően szünetel, az egy év leteltét követő nappal.

(3) Az aktív korú személy részére az aktív korúak ellátására való jogosultság a megszüntetéstől számított harminchat hónapon belül - ide nem értve a (2) bekezdés *b)*, *d)* és *e)* pontja szerinti megszüntetési eseteket - az előzetes együttműködési kötelezettség teljesítése nélkül ismételten megállapítható, amennyiben a jogosultsági feltételek egyébként fennállnak.

(4) A járási hivatal a jogellenesen munkát végző aktív korúak ellátására jogosult személy ellátásának folyósítását - a munkaügyi hatóságnak a jogsértés tényét első ízben megállapító

végleges és végrehajtható határozata alapján, a határozat véglegessé válásáról szóló értesítés megérkezését követő hónap első napjától - egy hónap időtartamra felfüggeszti.

(5) A (2) bekezdés *f*) pontja szerinti esetben az aktív korúak ellátására való jogosultságot a kérelemben megjelölt időponttól, vagy - időpont megjelölésének hiányában - a kérelem benyújtását követő hónap utolsó napjával kell megszüntetni.

(6) A (2) bekezdés *f*) pontja szerinti esetben az aktív korúak ellátására való jogosultság megállapítása iránt a megszüntetésről rendelkező döntés véglegessé válását követő 30 nap elteltével nyújtható be ismét kérelem.

(7) Ha az aktív korúak ellátására való jogosultság megállapítása iránt benyújtott kérelem az ellátásra korábban fennállt jogosultságnak a (2) bekezdés *f*) pontja alapján történt megszüntetéséről rendelkező döntés véglegessé válását követő egy éven belül kerül benyújtásra, az aktív korúak ellátására való jogosultság - a (8) bekezdésben meghatározott kivétellel - ismételten annak állapítható meg, aki az új kérelem benyújtását megelőző egy évben legalább 30 nap időtartamban

a) közfoglalkoztatásban vett részt,

b) keresőtevékenységet - ideértve az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény szerint létesített munkaviszony keretében végzett, valamint a háztartási munkát is - folytatott,

c) munkaerőpiaci programban vett részt,

d) az Ft. szerinti, legalább hat hónap időtartamra meghirdetett képzésben vett részt vagy ilyen képzésben való részvétele folyamatban van, vagy

e) a szociális szövetkezeti tagsági jogviszonya keretében a szociális szövetkezet közös termelésében közvetlenül közreműködött.

(8) Ha az ellátásra korábban fennállt jogosultság megszüntetéséről rendelkező döntés véglegessé válását követő egy éven belül aktív korúak ellátására való jogosultság ismételt megállapítására benyújtott kérelem alapján a kérelmező részére a 37. § (1) bekezdése alapján egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra való jogosultság állapítható meg, a (7) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmazni.

35. § (1) Az a személy, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították - a 37. §-ban foglaltak szerinti kivétellel - foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult.

(2)

(3) A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személy az állami foglalkoztatási szervnél kéri az álláskeresőként történő nyilvántartásba vételét, valamint köteles az állami foglalkoztatási szervvel együttműködni.

(4) A foglalkoztatást helyettesítő támogatás havi összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-a.

(5)

36. § (1) Ha a jogosult

a) keresőtevékenységet - ide nem értve az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény szerint létesített munkaviszony keretében végzett, valamint a háztartási munkát - végez, az azt megalapozó jogviszony fennállásának első 120 napjában,

b) közfoglalkoztatásban vesz részt, a közfoglalkoztatásban való részvétel időtartama alatt, vagy

c) olyan képzésben vesz részt, amelynek keretében felzárkózást elősegítő megélhetési támogatásban vagy képzési támogatásként keresetpótló juttatásban részesül, a felzárkózást elősegítő megélhetési támogatás vagy a keresetpótló juttatás folyósításának időtartama alatt a foglalkoztatást helyettesítő támogatás folyósítása szünetel.

(1a) A szünetelésre okot adó körülmény bekövetkeztéről, valamint a szünetelésre okot adó körülmény megszűnéséről az aktív korúak ellátására jogosult személy 8 napon belül értesíti az ellátást megállapító szervet.

(1b) Ha az aktív korúak ellátására jogosult személy a szünetelésre okot adó körülmény megszűnéséről a bejelentési kötelezettségét

a) az (1a) bekezdésben meghatározott határidőben teljesíti, az aktív korúak ellátása keretében nyújtott pénzbeli szociális ellátást a szünetelésre okot adó körülmény megszűnését követő naptól kezdődően,

b) az (1a) bekezdésben meghatározott határidőt elmulasztva teljesíti, az aktív korúak ellátása keretében nyújtott pénzbeli szociális ellátást a szünetelésre okot adó körülmény megszűnése bejelentésének napjától kezdődően

kell ismét folyósítani.

(1c) Ha a tényállás tisztázott, az aktív korúak ellátása folyósításának szünetelésével kapcsolatos döntés azonnal végrehajthatóvá nyilvánítható.

(1d) A közfoglalkoztatásban vagy a 36. § (1) bekezdés c) pontja szerinti képzésben való részvétel, valamint a keresőtevékenység - ide nem értve az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény szerint létesített munkaviszony keretében végzett, valamint a háztartási munkát - időtartamára tekintettel folyósított aktív korúak ellátása jogosulatlanul, de - az (1a) bekezdés szerinti bejelentési kötelezettség teljesítése esetén - nem rosszhiszeműen igénybe vett ellátásnak minősül, amelynek megtérítéséről a szociális hatóság a 17. § (1) bekezdés alapján rendelkezik.

(2) A 34. § (2) bekezdésében foglaltakon túl meg kell szüntetni az aktív korúak ellátására való jogosultságát annak a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személynek

a) aki az állami foglalkoztatási szervvel való együttműködés keretében számára felajánlott, az Ft. 54. § (10a), (10b), (10c) bekezdésében foglaltak szerinti munkalehetőséget nem fogadja el vagy a közfoglalkoztatásra irányuló jogviszonyát jogellenesen megszünteti, továbbá akinek a közfoglalkoztatásra irányuló jogviszonyát a munkáltató a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 78. §-a szerint azonnali hatályú felmondással szüntette meg;

b) akit az állami foglalkoztatási szerv - neki felróható okból - törölt az álláskeresők nyilvántartásából;

c) aki az állami foglalkoztatási szervnél az aktív korúak ellátásának megállapításáról szóló határozatban foglalt határidőig nem kérelmezi az álláskeresőként történő nyilvántartásba vételét; vagy

d)

e) aki a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságának a 25. § (4) bekezdés b) pontja szerinti éves felülvizsgálata során, a felülvizsgálat időpontját megelőző egy évben a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságának fennállása alatt legalább 30 nap időtartamban

ea) közfoglalkoztatásban nem vett részt,

eb) keresőtevékenységet - ideértve az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény szerint létesített munkaviszony keretében végzett, valamint a háztartási munkát is - nem folytatott,

ec) munkaerőpiaci programban nem vett részt,

ed) az Ft. szerinti, legalább hat hónap időtartamra meghirdetett képzésben nem vett részt vagy ilyen képzésben való részvétele nincs folyamatban, vagy

ee) a szociális szövetkezeti tagsági jogviszonya keretében a szociális szövetkezet közös termelésében közvetlenül nem működött közre.

(2a) Ha a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személy a (2) bekezdés e) pontjában meghatározott kötelezettséget nem teljesíti és a felülvizsgálattal érintett időszakban legalább 30 napig igazoltan keresőképtelen volt, a járási hivatal a kötelezettség teljesítésére 60 napos határidőt ad.

(3) A (2) bekezdés e) pontjában meghatározott 30 napos időtartam számításakor az eb)-ee) alpontok szerinti tevékenységeknek a felülvizsgálat időpontját megelőző évben teljesített időtartamát össze kell számítani. Amennyiben a jogosult az e) pont szerinti feltételt így sem tudja teljesíteni, a 30 nap számításánál az általa - a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvény szerinti nyilvántartásban szereplő fogadó szervezetnél - végzett közérdekű önkéntes tevékenységének időtartamát is figyelembe kell venni.

37. § (1) Az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján

a) egészségkárosodott személynek minősül, vagy

b) 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben [Gyvt. 41. § (3) bek.], illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani,

egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult.

(2)* Ha az (1) bekezdés szerinti valamely feltétel az aktív korúak ellátására való jogosultság megállapítását követően következik be, a jogosult részére az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást a feltétel bekövetkezésének időpontját követő hónap első napjától, de legkorábban a változás bejelentését követő hónap első napjától kell megállapítani.

(3) Ha az (1) bekezdés a) vagy b) pontja szerinti valamely feltétel megszűnik, a feltétel megszűnését követő hónap első napjától a 35. § (1) bekezdése szerinti ellátást kell megállapítani és a 35. § (3) bekezdése szerinti kötelezettséget kell előírni. A feltétel megszűnésének hónapjára - ha az aktív korúak ellátására való jogosultság továbbra is fennáll - egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás jár.

(3a) Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra a 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján jogosult személy esetében a jogosultság egészségi állapotra vonatkozó feltétele mindaddig fennáll, amíg az ellátásra való jogosultságot megalapozó, az egészségi állapot minősítését tartalmazó dokumentumban vagy a szakkérdés vizsgálata során előírt felülvizsgálatot el nem végezték.

(4) Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás havi összege a családi jövedelemhatár összegének és a jogosult családja havi összjövedelmének különbözete, de nem haladhatja meg a közfoglalkoztatási bér mindenkori kötelező legkisebb összege személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjárulékkel csökkentett összegének (e § alkalmazásában: nettó közfoglalkoztatási bér) 90%-át azzal, hogy ha az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult családja tagjának foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot állapítottak meg, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás összege nem haladhatja meg a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-ának és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegének különbözetét. A családi jövedelemhatár összege megegyezik a család fogyasztási egységeihez tartozó arányszámok összegének és az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege 95%-ának szorzatával.

(5) Ha az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás összege a (4) bekezdésben foglalt számítás szerint a havi ezer forintot nem éri el, a jogosult részére ezer forint összegű ellátást kell megállapítani.

37/A. §

37/B. § (1) A 36. § (1) bekezdése szerinti esetekben az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás folyósítása szünetel.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	6,5		6,57%	n.a.	#ÉRTÉK!
2013	7,75		7,67%	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	6		5,71%	n.a.	#ÉRTÉK!
2015	3,25	1	2,80%	n.a.	#ÉRTÉK!
2016	7	1	6,03%	n.a.	#ÉRTÉK!
2017	4	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Aktív korúak ellátásán belül a rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek számának vizsgálatakor megállapíthatjuk, hogy míg 2015-ben 3,25 fő, addig 2016-ban már 7 fő részesült rendszeres szociális segélyben. Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint a 2015 és 2016. évben 1-1.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és

hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.⁹

A települési támogatás (régén: lakásfenntartási támogatás) a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A képviselő-testület a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez települési támogatást nyújthat.

Igen lényeges az Ebktv. 26. §-ának (3) bekezdésének figyelembe vétele a lakhatási helyzet, illetve a szegregátumok vizsgálata és a megfogalmazandó intézkedések során. A rendelkezés rögzíti, hogy „a lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.” **Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek.** Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani.

A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

Elégtelen lakhatási feltételek:

Az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Bizottsága (General Comment No. 4, the UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights) 1991-ben egy indoklást adott ki, melyben értelmezte a megfelelő lakás fogalmát, amely bármely ország lakáspolitikájának kiinduló pontja kell, hogy legyen. Ez a következő elemeket tartalmazta:

1. a lakhatás jogi biztonsága, azaz védelem az erőszakos kilakoltatás ellen;
2. alapszolgáltatásokhoz és infrastruktúrához való hozzáférés (ivóvíz, energia, szennyvízcsatorna, fűtés, világítás, stb.);
3. megfizethetőség (a lakhatással kapcsolatos költségeknek olyan szinten kell lennie, hogy más alapvető szükséglet kielégítését vagy megszerzését ne veszélyeztesse);
4. lakás alapvető minőségi és mennyiségi elemei (alapterület, fűtés, stb.);
5. biztosítani kell az elesett csoportok lakáshasználatának lehetőségét (idősek, gyerekek, mozgáskorlátozottak, halálos betegek, HIV fertőzöttek, természeti katasztrófák áldozatai, stb.);
6. elhelyezkedés (a megfelelő lakásnak olyan helyen kell lennie, amely lehetővé teszi a munkába járást, valamint egészségügyi szolgáltatás, iskola, és egyéb szociális szolgáltatások igénybe vételét);
7. kulturális megfelelés (a lakás megépítési módjának és az építéshez használt anyagoknak alkalmasnak kell lennie a kulturális identitás és különbözőség kifejezésére).

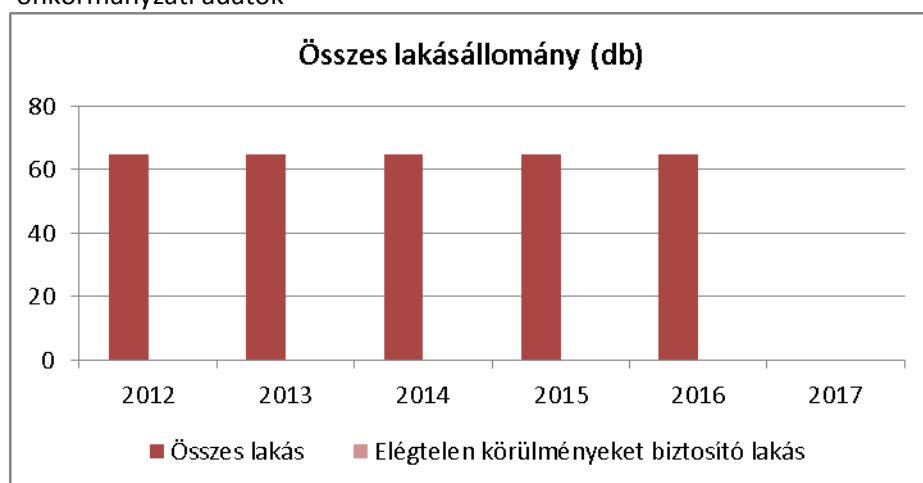
Az ezen tényezőknek meg nem felelő lakásokat tekintjük elégtelen lakhatási feltételeknek

⁹ Éves jelentés a lakhatási szegénységről, 2011. Habitat for Humanity Magyarország, 2012. június

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	65	n.a.	n.a.	n.a.	0	0	0	0
2013	65	n.a.	n.a.	n.a.	0	0	0	0
2014	65	n.a.	n.a.	n.a.	0	0	0	0
2015	65	n.a.	n.a.	n.a.	0	0	0	0
2016	65	n.a.	n.a.	n.a.	0	0	0	0
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Önkormányzatunk területén a lakosság szinte teljes egészében saját tulajdonú lakásban él. Lakóingatlanaink száma 65, mely évek óta változatlan. Sajnos az utóbbi időkben senki nem építkezik, a fiatal házaspárok, akik helyben maradnak vagy a szülőkkel együtt élnek, vagy régebbi építésű, megüresedett házakat vásárolnak.

a) bérlakás-állomány

b) szociális lakhatás

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Kisszőlős községben bérlakás, szociális lakás, egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nem is volt és jelenleg sincs.

Községünkben hajléktalan személy nem él.

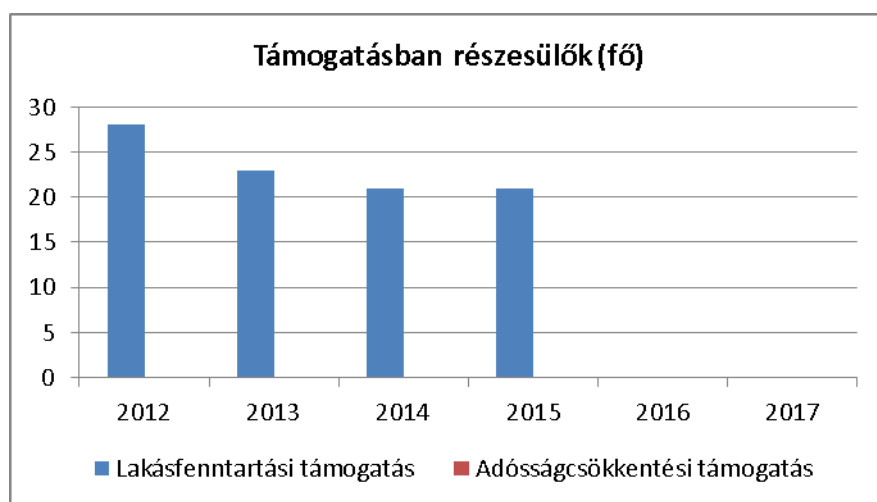

d) lakhatást segítő támogatások

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	28	0
2013	23	0
2014	21	0
2015	21	0
2016	n.a.	0
2017	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakhatási feltételeket a települési támogatás keretében segíti az önkormányzat. A települési támogatás biztosítása a lakásfenntartási költségek viseléséhez a szociális rászorult személyeknek, családoknak az általuk lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. 2015 előtt lakásfenntartási támogatás volt a neve e támogatás formának.

Az ellátást egy évre állapítjuk meg.

A táblázat adataiból megállapíthatjuk, hogy a lakásfenntartási támogatásban részesítettek számanagyon magas a 65 lakóingatlan számához képest. Ennek egyik oka, hogy a családoknak egyre kevesebb a jövedelme, illetve a gázár támogatás megszűnésével a törvényi feltételek is módosításra kerültek, így a magasabb jövedelemhatárba már többen belesznek.

e) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. A lakásviszonyok problémái általában a közműdíj, illetve a lakáshitel tartozások. A családok a közműdíjat és a hiteltörlesztéseket is nehezen, illetve nem tudják teljesíteni.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások településünkön nincsenek.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Kisszőlős községben szegregátum nem alakult ki.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

E fejezet jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze. Elsőként kiemeljük az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Kisszőlőben a háziorvosi szolgálatot a nagyalásnyi háziorvos látja el. Egy héten egyszer rendel a településen, csütörtökönként egy órát. Ha a lakóknak egyéb problémájuk van, a többi napon rendelési időben megtalálják a háziorvost a többi településen, ahol szintén rendel. A központ Nagyalásnyban van. A háziorvos körzetébe Nagyalásny, Dabrony, Vid, Somlóvecse, és Kisszőlős települések tartoznak. A heti egyszeri rendelési idő nem sok, de többre nincs is igény.

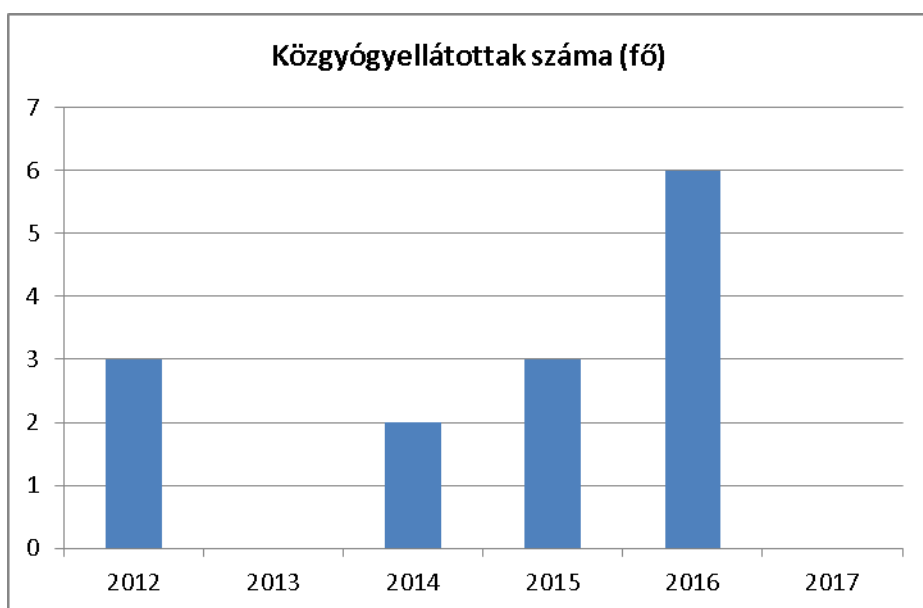
3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2012	n.a.	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	3
2013	n.a.
2014	2
2015	3
2016	6
2017	n.a.

Természetbeni juttatások közül a legnagyobb mértékű a közgyógyellátás.

A szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapot megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentésére közgyógyellátási igazolvány (a továbbiakban: igazolvány) állítható ki. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítás által támogatott egyes gyógyszerekre, gyógyászati segédeszközökre, protetikai és fogszabályozó eszközökre, ideértve ezek javításának költségeit is, valamint a járóbeteg-szakellátás keretében gyógyfürdőben nyújtott fizioterápiás kezelésre.

Ez az adat szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: 1. alanyi jogon, 2. normatív alapon, 3. méltányossági alapon. 2013. évtől az önkormányzatnál már csak a méltányossági alapon történő megállapítás jogköre maradt meg. Látható, hogy önkormányzatunk területén az igazolvánnyal rendelkezők száma a 2016. évben megugrott, összesen 6 főre.

A rászorultság megállapításánál fontos szerepe van a gyógyszerek havi költsége meghatározásának.

Közgyógyellátásban a településen a 2012. évben 3 fő részesült. A 2013. évtől az alanyi és normatív közgyógyellátásra való jogosultság megállapítása a területileg illetékes, devecseri Járási Hivatal hatáskörébe került. A méltányossági közgyógyellátás megállapítása maradt a helyi önkormányzat hatáskörében. Jelenleg ezt a támogatást nem veszi igénybe senki.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2012	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2013	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2015	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2016	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha önmaga ellátására képtelen, állandó és tartós felügyeletre szoruló

- a) súlyosan fogyatékos, vagy
- b) tartósan beteg 18 év alatti személy gondozását, ápolását végzi.

Az ápolási díjra való jogosultság feltételeit a települési önkormányzat két évente legalább egyszer felülvizsgálja. Településünkön a vizsgált időszakban nem állapítottak meg e tekintetben jogosultságot, vagy legalábbis nincs adat róla.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Kisszőlős településen prevenció és szűrőprogramok működnek. Kora gyermekkor kötelező szűréseket a Nagyalásnyai Védőnői szolgálat látja el. Évente egyszer tüdőszűrő programon vehetnek részt a falu lakói. Ezt Somlószőlős községben bonyolítják le. Mammográfiás vizsgálatra a meghatározott korosztálynak szintén buszt indít a település, a környező önkormányzatokkal összefogva, mely vizsgálatot Veszprémben végeznek.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A szenvedélybetegek, illetve pszichiátriai betegek a 2 településsel arrébb lévő Doba község határában működő intézményben tudnak ellátáshoz jutni. A felújított kastély épületében a gyógyulás garantált. A parkerdő, és a környező látvány nagyban hozzájárul a betegek gyógyulásához.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A településen szociális étkeztetés működik, jelenleg 3 fő veszi igénybe rendszeresen a napi egyszeri melegételt. Az ebédet a devecseri Resti Vendéglő szállítja ki. Jelenleg is napi 220 forinttal támogatja az állam az étkezést, így a jogosultaknak napi 480 forintból megvan a meleg főétel.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Kisszőlős településen évente egyszer az augusztus 20-ai Szent István napi búcsúval egybekötött falunapot rendez az önkormányzat. E több napos program keretében a sportprogramokon vehetnek részt idősek és fiatalok egyaránt. A gyermekeknek sportversenyeken, ügyességi próbákon, felnőttek focimeccseken mutathatják meg rátermettségüket.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Szociális étkeztetés működik a településen. Házi segítségnyújtásra jelenleg nincs igény a településen.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nem fordult elő.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Kisszőlős község Önkormányzata temetési segélyt biztosít az elhunytat eltemettető helyi lakosú hozzátartozónak, 15. 000 forint egyszeri segély formájában, melyet a temetési számla és a halotti anyakönyvi kivonat másolata ellenében nyújt.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A településen könyvtár, kultúrotthon, sportpálya várja a kikapcsolódni vágyókat. A falunap keretein belül a lakosság évente legalább egyszer összekovácsolódhat. Az augusztus 20-ai Szent István napi búcsú fénypontja a Szent István kápolnánál tartott katolikus szentmise, amely rendezvényen a falu apraja – nagyja évről – évre részt vesz.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen élők jól alkalmazkodnak egymáshoz, etnikai konfliktusokról nincsenek információink annak ellenére, hogy a roma kisebbség egyre nagyobb számban van jelen. Becslésem szerint a lakosság jóval több, mint felét kiteszi számarányuk. Ezt bizonyítja többek között az is, hogy roma kisebbségi önkormányzat működik, és a 2011. évi népszámlálás során a megyében a lakosság számához képest a legtöbben vallották magukat ezen etnikai csoporthoz tartozónak.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Minden év decemberében a Mikulás meglátogatja a gyermekeket a helyi kultúrotthonban, és ajándékkal lepi meg a 14 év alattiakat. Önkéntes munkát a 2010. október 4-én bekövetkezett vörösiszap – katasztrófa elhárítási munkálatai során végeztek a falu lakói, illetve a helyi polgárőr egyesület tagjai.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat minden év augusztusában támogatást nyújt a beiskolázáshoz a gyermekeknek, hiszen a településen sok fiatal tanuló van, akiknek szülei nehéz anyagi körülmények között él. A falu egyharmada 18 év alatti gyermek. Karácsony alkalmából szintén a gyermekek ünnepi hangulatához járulnak hozzá a karácsonyi kis egyszerű, de annál nagyobb szívvvel adományozott csomaggal. Évente egyszer roma napot szervez, mely nyáron kerül megrendezésre.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.	Közfoglalkoztatás hatékonyabbá tétele. Egyéb foglalkoztatási lehetőség felkutatása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Már születésünk s talán fogantatásunk pillanatától esélyegyenlőtlenség állhat fenn, hiszen nem mindegy, hogy milyen státuszú családba születünk, hazánk keleti vagy nyugati térségében, tanyán, kis vagy nagy településen, kisvárosban, avagy nagyvárosban. Az esélyegyenlőségre ebben a helyzetben is törekedni kell, tehát a cél az, hogy mindenki egyenlő eséllyel jusson az ellátásokhoz, rendelkezzen a kellő információval minden élethelyzetre, tisztában legyen vele, hol érdeklődhet, tudja, milyen ellátások illetik meg, van-e választási lehetősége. Az ellátásokat hol igényelheti és az igénylésnek mi a módja! Az utóbbi években született szociális vonatkozású jogszabályokban megvalósult a jogalkotó azon törekvése, hogy az irányelveknek megfelelő, egyenlő esélyeket biztosító jogszabályok szülessenek.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet:

Hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a családbafogadó gyám legmagasabb

iskolai végzettsége alapkörü - *(alacsony iskolai végzettség, melynek igazolása a kérelemben megtehető önkéntes nyilatkozattal történik)*

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülők bármelyike vagy a családbafogadó gyám a szociális törvény szerinti aktív korúak ellátására (foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély) jogosult vagy a kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván a munkaügyi központ - *(alacsony foglalkoztatottság, melynek fennállását az eljáró hatóság ellenőrzi)*

- a gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy az eljárás során felvett környezettanulmány szerint félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek - *(elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény)*

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében fenti három körülmény közül (alacsony iskolai végzettség; alacsony foglalkoztatottság; elégtelen lakókörnyezet, lakáskörülmény) legalább kettő fennáll.

Ennek keretében alapkörü iskolai végzettség: a köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján a nyolcadik évfolyam sikeres elvégzéséről kiállított bizonyítvány - iskolatípustól függetlenül - alapkörü iskolai végzettséget tanúsít.

(Pl. egy 9. évfolyam elvégzése, vagy egy középfokú oktatási intézmény pár osztályának elvégzése a középfokú végzettség megszerzése nélkül az alapkörü végzettséget nem befolyásolja, hiszen ezek végzettségi szintet nem emelnek.)

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A támogatásra az rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és

1. nyugellátásban,
2. korhatár előtti ellátásban,
3. szolgálati járandóságban,
4. balettművészeti életjáradékban,
5. átmeneti bányászjáradékban,
6. időskorúak járadékában vagy
7. olyan ellátásban

részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik. (Gyvt. 20/B. § (1))

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A menekültügyi hatóság, valamint a jegyző az ellátásra, támogatásra vonatkozóan határozattal dönt (2007. évi LXXX. törvény, 32. §).

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

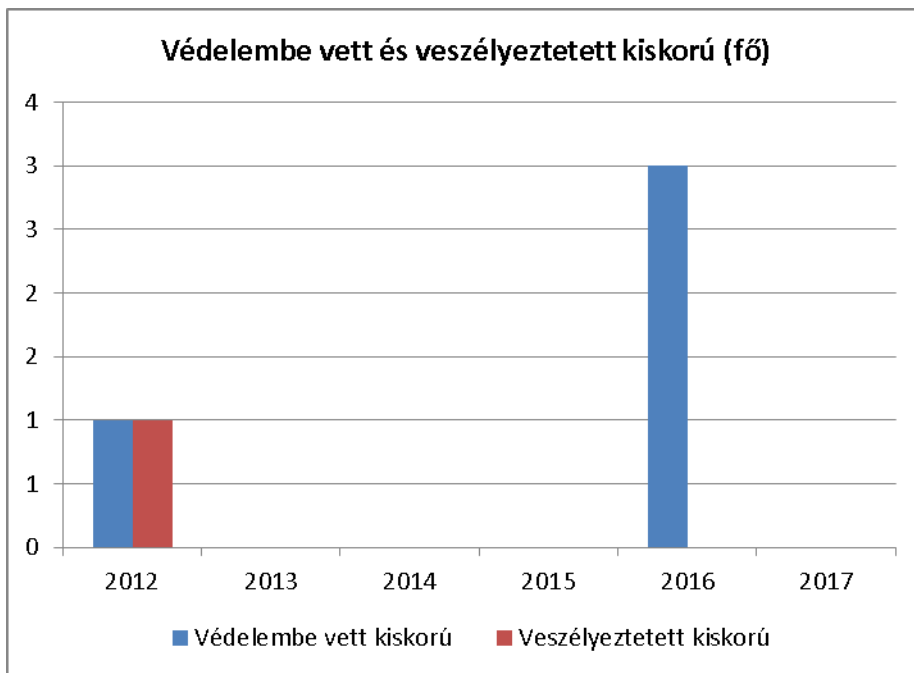
Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, az illetékes hatóság a gyermeket védelembe veszi. A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2012	1	1
2013	0	0
2014	0	0
2015	0	0
2016	3	0
2017	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön a vizsgált években a 2016. évben kiugró az adat a védelembe vétel és veszélyeztetett kiskorúak szempontjából, amikor 3 gyermek került be a rendszerbe.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

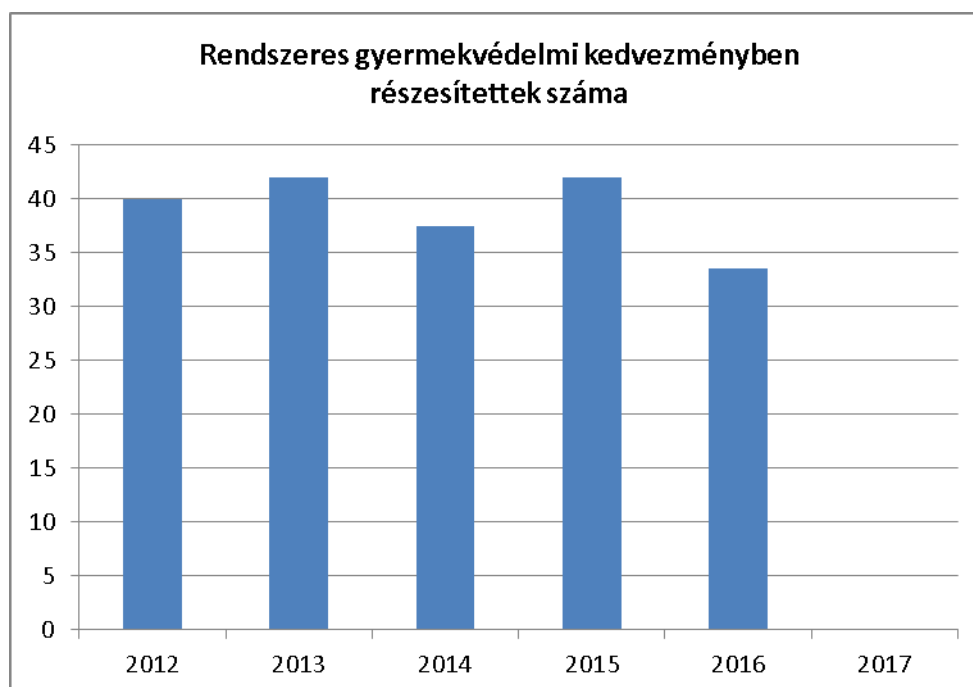
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg. Fontos, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülők legtöbbször nem a megemelkedett jövedelem miatt esnek el a jogosultságtól, hanem azért, mert az alapvető papírjaik is elvesznek, hiányoznak, vagy egy válási szakaszban – vagy egyéb más okból – nem, vagy nehezen tudnak jövedelemigazolást szerezni házastársuktól, illetve az elmaradt gyermektartás ellenére nem indítanak hatósági eljárást, ami pedig lehetővé tenné a jövedelem igazolását. Mindezen okok éppen a legszegényebb, legrászorulóbb családokat érintik. A helyzetelemzés során a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak pontos regisztrációjáról alkotott helyzetkép igen fontos a különböző támogatások hozzáféréseinek vizsgálata miatt és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményen alapuló hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása miatt is. A HEP során a cél, hogy az intézményi és önkormányzati adatszolgáltatás és adatnyilvántartás működő kontrollja és kidolgozott protokollja biztosítva legyen.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2012	40
2013	42
2014	37,5
2015	42
2016	33,5
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma a település lakónépességéhez viszonyítva rendkívül magas. Ebből az adatból is arra követhetünk, hogy folyamatosan nő azon családok száma, akik kiskorú gyermekeiket önkormányzati támogatás nélkül eltartani egyre nehezebben tudják, alig akad olyan gyermek, illetve szülő, aki ne szorulna támogatásra.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Az adat nem releváns.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult minden gyermek részesült szünidei gyermekétkeztetésben 2018-ban. Ennek köszönhető, hogy a rászoruló gyermekek napi egyszeri meleg étkeztetése biztosítva volt az iskolai szünidő alatt is. Kiszőlős települést az igénylés alapjaként a leghátrányosabb helyzet kategóriába sorolták.

Szinte az összes óvodás korú, illetve általános, és középiskolás gyermek ingyen kapja a tankönyveket, illetve az étkeztetést ingyen biztosítják számukra az iskolákban.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Településünkön nem él nem magyar állampolgárságú gyermek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Kiszőlősön nincs szegregált, telepszerű környezetben élő gyermek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Sok a 6 év alatti kiskorú gyermek, ez utal a fiatalodó településre. A védőnő 4 településen látja el feladatát, Nagyalásonyban, Viden, Dabronyban, és Kiszőlősben. Nagyalásonyban van a központ. A védőnő egy héten többször is ellátogat településünkre.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Gyermekorvosi ellátás a településen nincs. A legközelebbi gyermekorvosi szolgálat Ajkán működik. A gyermekek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférése az ajkai kórházban megoldott. A felnőtt házi orvos látja el a kiskorú gyermeket is.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Településünkön óvoda nem működik. A gyermekek a nagyalásonyi óvodába járnak, 2 településsel arrébb, minden nap busszal. A szülők kísérik őket felváltva. További adatokat ezen okból nem adtam meg.

d) gyermekjóléti alapellátás

Kiszőlősben az 1960-as évek óta általános iskola sem működik. A gyermek a nagyalásonyi Kinizsi Pál, illetve a somlóvásárhelyi Kinizsi Pál Általános iskolá járnak. További adatokat ezen okból kifolyólag nem adtam meg. A 2013-2014-es tanévtől Kiszőlős a nagyalásonyi tankerülethez tartozik, ami mind a gyermekek, mind a szülők számára kedvező döntés volt, hiszen így a bérletet sem kell megvenniük, az állam támogatja. A tanulók többsége eddig is a Kinizsi Pál Általános Iskolába járt.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2012	n.a.	0	0	0	0	0
2013	n.a.	0	0	0	0	0
2014	n.a.	0	0	0	0	0
2015	n.a.	0	0	0	0	0
2016	n.a.	0	0	0	0	0
2017	n.a.	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!
2012/2013	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!
2013/2014	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!
2014/2015	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!
2015/2016	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!
2016/2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	0	0	0
2012/2013	0	0	0
2013/2014	0	0	0
2014/2015	0	0	0
2015/2016	0	0	0
2016/2017	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

**4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali
oktatásban**

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)
	Fő
2011/2012	0
2012/2013	0
2013/2014	0
2014/2015	0
2015/2016	0
2016/2017	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi
adatok

A táblázatok adatai a településen nem értelmezhetőek, mivel nincs bölcsőde, óvoda, illetve általános iskola a településen.

e) gyermekvédelem

A település a Somlóvásárhelyi Családsegítő-és Gyermekjóléti Szolgálathoz tartozik, hetente kétszer, illetve igény szerint arra jár az ott dolgozó munkatársak, és segítséget nyújtanak.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben a Gyermekjóléti Szolgálat és a szolgálton belül a családsegítő kereshető fel. Ő segít a családok elhelyezésében is, a rászorulóknak helyet keresnek a Családi Átmeneti Otthonokban. A településhez legközelebbi ilyen otthon Ajkán található.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programok a településen igen kevés számú, évente egyszer falunapot rendeznek, ahol kicsiknek és nagyoknak is szerveznek sportversenyeket. Az iskolások a testnevelés és sportköröknek köszönhetően folyamatosan fejleszthetik sporttudásukat, és mérhetik meg erejüket különböző sportrendezvényeken.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A szünidei gyermekétkeztetés keretében a településen már több éve az iskolai szünidő alatt is napi egyszeri melegételhez jutnak a diákok. Kisszőlős település az ide vonatkozó jogszabály szerint leghátrányosabb településnek minősül, így minden egyes rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, hátrányos vagy halmozottan hátrányos gyermek jogosult a nyári gyermek étkeztetésre.

A gyermekek nagyon nagy hányada ingyen kapja az általános, illetve a középiskolában a ételt, tankönyvet. Így legalább ténylegesen biztosított az egészséges fejlődéshez a napi egyszeri melegétel.

Ingyenes tankönyvellátásra, egyben 50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosult a vonatkozó jogszabályok alapján az a tanuló, aki tartósan beteg, testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, három- vagy többgyermekes családban él. Ingyenes tankönyvellátásra jogosult az tanuló is, aki: nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar).

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetés nem jellemző a településen.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Kisszőlősben a gyermekek minden év augusztus hónapjában, beiskolázási segélyben részesülnek. Ez kimagasló teljesítmény az önkormányzat részéről, mivel a környező településeken azon gyermekek, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek nem jellemző, hogy az azzal járó egyszeri, állam által adott 6. 000, illetve 6. 500 forintos juttatás mellé még az önkormányzat is segélyt nyújt a beiskolázás megkönnyítése érdekében.

December hónapban a Mikulási ünnepséggel egybekötött ajándékozással kerül sor rendszeresen.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékosággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A 2011. évi CXCV tv. a nemzeti köznevelésről határozza meg a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók körét. A 4.§ 12. pont alapján: kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

- aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók:

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Településünkön az óvoda, illetve iskola hiánya miatt adatokat nem írtam.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Összegezve elmondható, hogy a településen élő alacsony státuszú lakosság körében relatíve magas a veszélyeztetett gyermekek száma, ezért az önkormányzat a következő 12 hónapban elvégzi a gyermekvédelmi jelzőrendszer működésének felülvizsgálatát és megújítja a jelzőrendszer szereplőinek együttműködését. Az intézkedés szükségességét indokolja, hogy a változtak a gyermek célcsoportra vonatkozó jogszabályi fogalmak (2h, 3h), másrészt a gyermekvédelmi alap- és szakellátásban, a gyámhatósági feladatellátásban is komoly változások történtek a megyei és a járási kormányhivatalok működésbe lépésével. A felülvizsgálat végén olyan információs lap készül, amely tartalmazza a gyermekvédelmi jelzőrendszer szereplőinek új elérhetőségeit. A felülvizsgálatot két évente elvégzi, és a jelzőrendszer működését folyamatosan fenntartja.

A településen nem megoldott a gyermekek és fiatalok közösségi élete. A település önkormányzata fontos feladatának tartja, hogy minden eszközt biztosítson ahhoz, hogy a fiatal korosztály szabadidejét hasznosan töltsen el, ezzel megelőzve a deviáns viselkedések kialakulását.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyermekek számítógép és internet ismereteinek hiánya	Számítógépes oktatások szervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

Az önkormányzat és annak intézményei csak nagyon kevés, vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a szempontok és problémák tekintetében. A nők és férfiak közötti egyenlőség vizsgálatához azonban a lehető legrészletesebb adatok, információk szükségesek az önkormányzat tevékenysége szempontjából releváns területeken és témakörökben.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők – különösen, ha vezető pozíciót töltenek be – tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének a férfiakhoz képest. Bármily nehéz is a nemek helyzetére érzékeny elemzést lehetővé tevő adatokat gyűjteni (hiszen ezeket még a nagy adatgyűjtő szervek – munkaügyi központok, KSH, APEH vagy OEP – sem kérik kellő részletességgel), mégis meg kell próbálni a lehető legpontosabb információkat beszerezni. A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan (Pl. Munka Törvénykönyve, Ebktv), de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály. A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a leginkább, a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság. Nem könnyű fellépni ellene. Pedig a nemek közötti egyenlőtlenséget – mint a társadalmi egyenlőtlenségeket általában – nem csupán azért érdemes leküzdeni, mert igazságérzetünk, emberi szolidaritás-érzésünk ezt diktálja, hanem azért is, és elsősorban azért, mert az egyenlőtlenség: pazarlás. A társadalmi csoportok – így a férfiak és nők – közötti egyenlőtlen hatalom-megosztás az erőforrások egyenlőtlen felhasználásához vezet: a rendelkezésre álló potenciálok parlagon hagyásával egyenértékű.

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények miatt
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a GYES-en lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

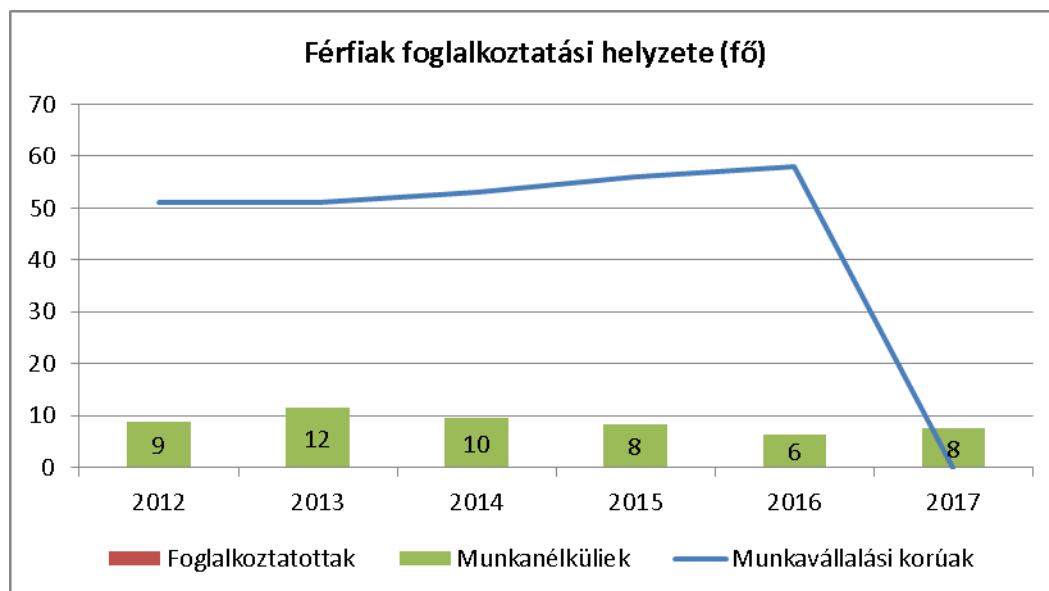
A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

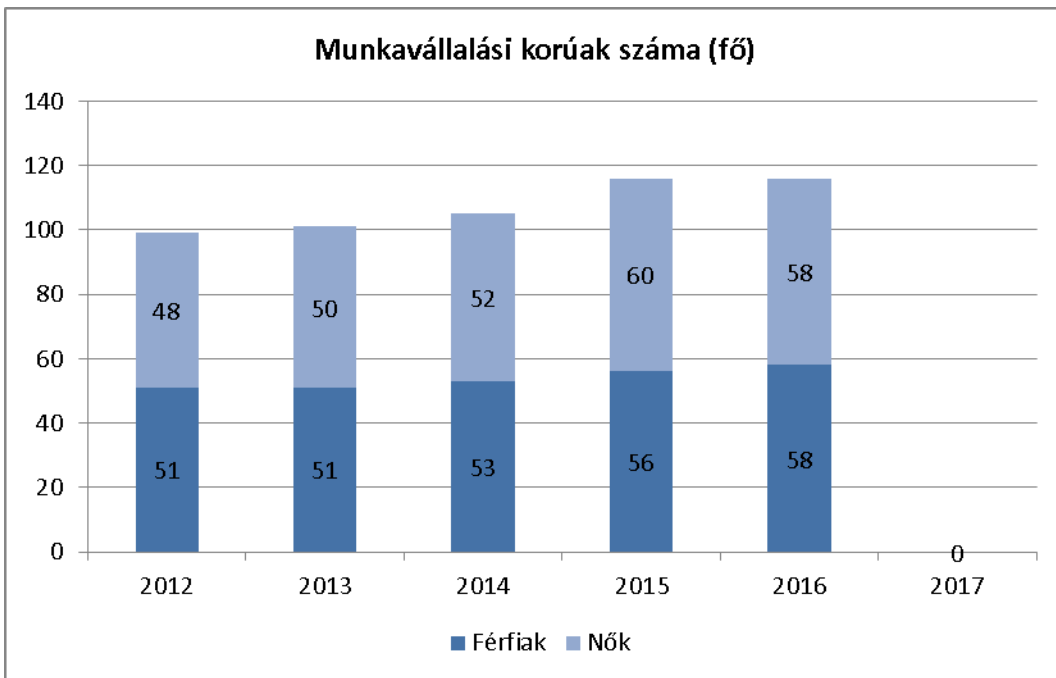
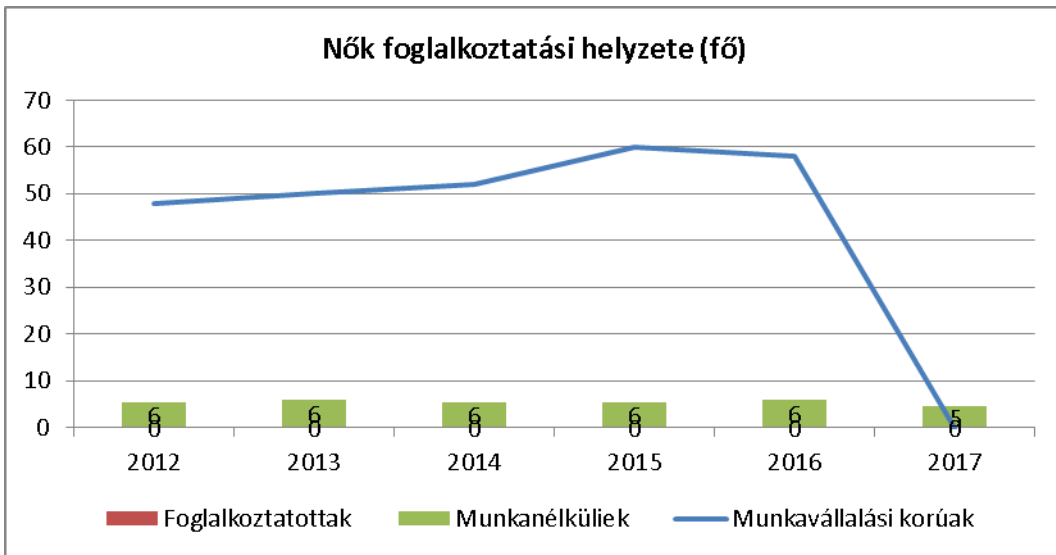
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

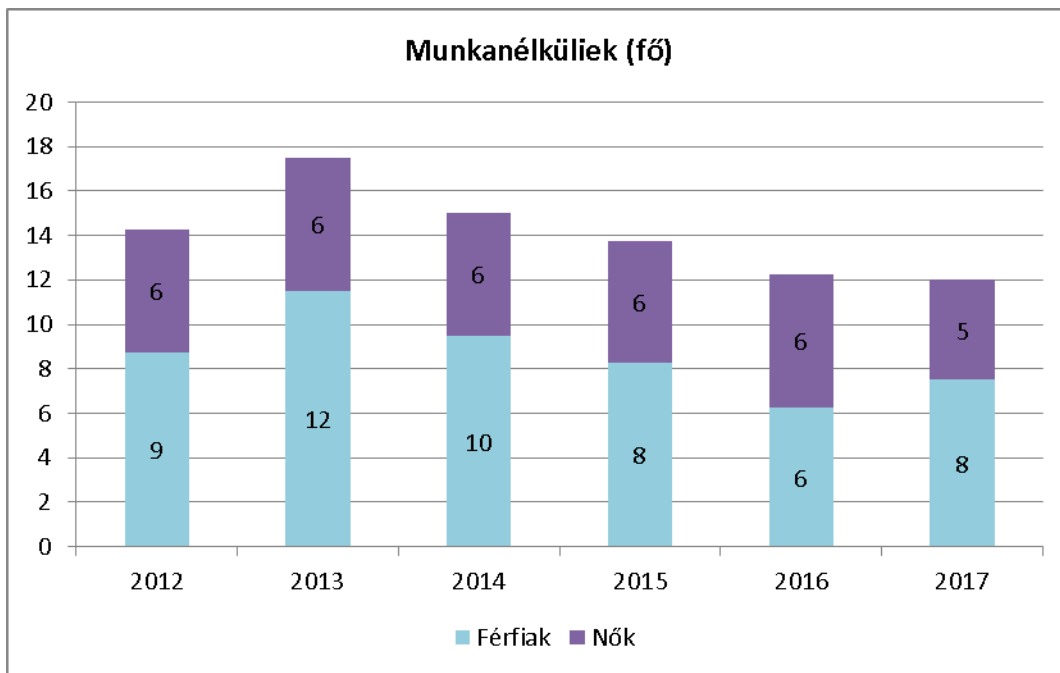
5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2012	51	48	n.a.	n.a.	9	6
2013	51	50	n.a.	n.a.	12	6
2014	53	52	n.a.	n.a.	10	6
2015	56	60	n.a.	n.a.	8	6
2016	58	58	n.a.	n.a.	6	6
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	8	5

Forrás: Teir és helyi adatgyűjtés

A táblázat adatai azt mutatják, hogy a női és férfi munkavállalási korak száma nagyjából megegyezik a vizsgált időszakban. Viszont a munkanélküli férfiak száma minden évben magasabb.

Ez az adat nem támasztja alá a foglalkoztatás terén megjelenő diszkriminációs feltevést.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Önkormányzatunk adattal nem rendelkezik.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Önkormányzatunk adattal nem rendelkezik.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén nincs tudomásunk.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása.

A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Családi gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában.

A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést.

A családi gyermekfelügyelet keretében két évestől négy éves korig gondozható gyermek.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

Alternatív napközbeni ellátás

Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott,

- a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciószolgáltatás,
- a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – külön jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.

Általános iskola

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

Kisszőlősön bölcsőde, iskola, óvoda, családi napközi nem működik. A több generációs családok a nagyszülők rokonok bevonásával igyekeznek megoldani a 0-3 éves gyermekek elhelyezéséből fakadó problémákat.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet

fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében.

Kiszolgálásban a védőnő feladatai:

- a nővédelem, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, életmód tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, valamint a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében való részvétel;
- a várandós anyák gondozása
- a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban;
- a 0-6 éves korú gyermekek gondozása, ennek során a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében folyamatos, célzott és szükséglet szerinti gondozás végzése, továbbá a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulásának, a gyermek nevelésének és a szocializációjának segítése, valamint a gyermek fejlődéséhez igazodóan az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek nyújtása,
- az újszülöttek, a koraszülöttek, a kis súllyal születettek, valamint az egészségi és környezeti ok miatt veszélyeztetett csecsemők és gyermekek pszichoszomatikus fejlődésének fokozott figyelemmel kísérése és segítése,
- a szoptatás és az anyatejes táplálás fokozott figyelemmel kísérése, az anyatejjel való táplálás szorgalmazása különösen az első 6 hónapban, az anya tanítása a szoptatás helyes technikájára, a tejelválasztás fokozásának és fenntartásának módjaira,
- a gyermek fejlődését veszélyeztető tényező észlelésekor a háziorvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat haladéktalan értesítése mellett a veszélyeztetett gyermek és családjának fokozott gondozásba vétele,
- a család felkészítése a beteg csecsemő és gyermek, otthoni ápolására,
- a családok tájékoztatása az életkorhoz kötött védőoltások fontosságáról, a védőoltások szervezése, nyilvántartása, jelentése,
- az óvodába járó gyermekek gondozása, szűrése, hygienes ellenőrzésese,
- az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása;
- a gondozott családban előforduló egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése érdekében segítségnyújtás a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához,
- a gyermekjóléti szolgálat és a háziorvos értesítése, illetve hatósági eljárás kezdeményezése a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén,
- figyelemfelhívás a népegészségügyi szűrővizsgálaton történő megjelenés fontosságára, továbbá tájékoztatás az önkéntesen igénybe vehető ajánlott szűrővizsgálatokról.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Mind a nyugati, mind a hazai adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján

egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért. Sajnos a távollattartási törvény nem hozta meg teljes mértékben a hozzá fűzött reményeket. A gyakorlatban ugyanis a 72 óra olyan rövid idő, hogy mire lezajlik az eljárás, már le is telt a 3 nap, és a bántalmazott fél akár már vissza is mehet az őt bántalmazóhoz. A következményektől való félelem is visszatartó erő. Természetesen kérheti a távollattartást más személy is, akinek tudomására jut a bántalmazás, azonban a tapasztalatunk azt mutatja, hogy inkább elhallgatásra kerülnek ezek az esetek.

Családon belüli erőszakra vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal, ez azonban nem zárja ki annak meglétét. Az önkormányzat ezért céljának tekinti, hogy olyan kampányt indít, amely segíti a nőket abban, hogy tudjanak és merjenek szót emelni ezekben, a helyzetekben.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Önkormányzati anyaotthon a településen nincs.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és a férfiak egyenjogúak. Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

Kisszőlös Község Önkormányzat képviselő-testületében minden ciklusban volt, és van nő képviselő.

A településen nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten érintő társadalmi problémák felszámolására indított kezdeményezések a településen nincsenek, mivel nem érzékelhetők a nőket érő hátrányos megkülönböztetés, így annak felszámolására sem jött létre kezdeményezés.

A munkérő-piacon a Gyes-ről visszatérő, a roma nők és az 50 év feletti nők elhelyezkedése problémás. Össztársadalmi problémának számít a magasabb munkanélküliség a nők körében.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem ismert családon belül elkövetett erőszakos cselekmények száma.	Információs kampány szervezése (rendőrség bevonásával) anonim jelzőrendszer megszervezése és működtetése.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Az ageizmus az életkor alapú diszkriminációt jelöli. E fogalmat Európában és a világban is főként az idősekkel szembeni diszkriminációval összefüggésben használjuk.

Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon. Legjelentősebb az idősek foglalkoztatásbeli diszkriminációja, mely súlyos következményekkel jár. Ezen kívül gyakori még az egészségügyben és a szociális ellátások, szolgáltatások biztosítása területén elszenvedett diszkrimináció. Habár a 2003. évi CXXV. Törvény (Ebkvt.) és a munka törvénykönyve is tiltja az életkor alapú diszkriminációt, a magyarországi idősebb korosztály már 45–50 éves kortól nagyobb mértékben kitett a foglalkoztatásbeli diszkriminációnak, mint a hasonló korú Unió állampolgárok. Az életkor alapú megkülönböztetés az új állások betöltésénél, a létszámleépítésnél és az elbocsátásoknál is gyakori.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Kisszőlős községben a 65 év feletti lakosok száma mindössze 11 fő. A férfiak és a nők arányát vizsgálva megállapíthatjuk, hogy nagyjából egyenlő az arányuk, 5, illetve 6 fő.

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya.

Az egyedülálló idős embereknek – akik főleg nők - nagyobb szükségük van az önkormányzat által nyújtott szolgáltatásokra. (pl. szociális étkezés)

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket.

Az **étkeztetés** keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt. A jogosultsági feltételek részletes szabályait a települési önkormányzat rendeletben határozza meg.

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást.

Biztosítani kell az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését, az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiénias körülményeinek megtartásában való közreműködést, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

Jelenleg házi segítségnyújtásra senki nem tart igényt a településen.

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú; és
2. hozzátartozói

nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj,
2. a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
5. özvegyi járadék.

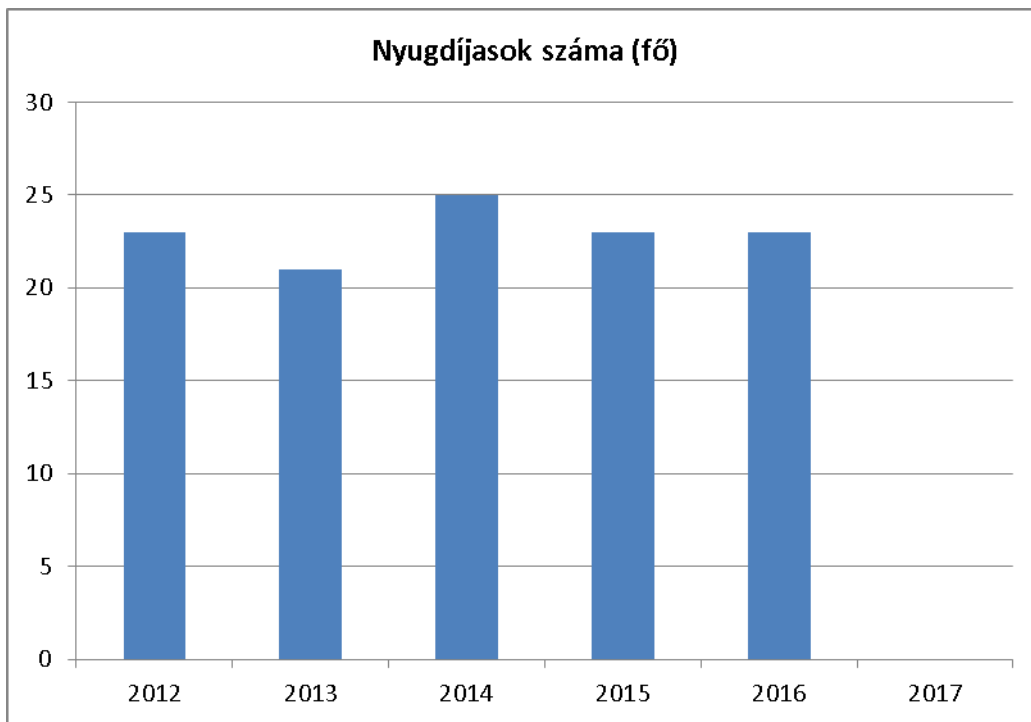
Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a települési önkormányzat jegyzője állapítja meg.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	7	16	23
2013	6	15	21
2014	7	18	25
2015	7	16	23
2016	8	15	23
2017	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

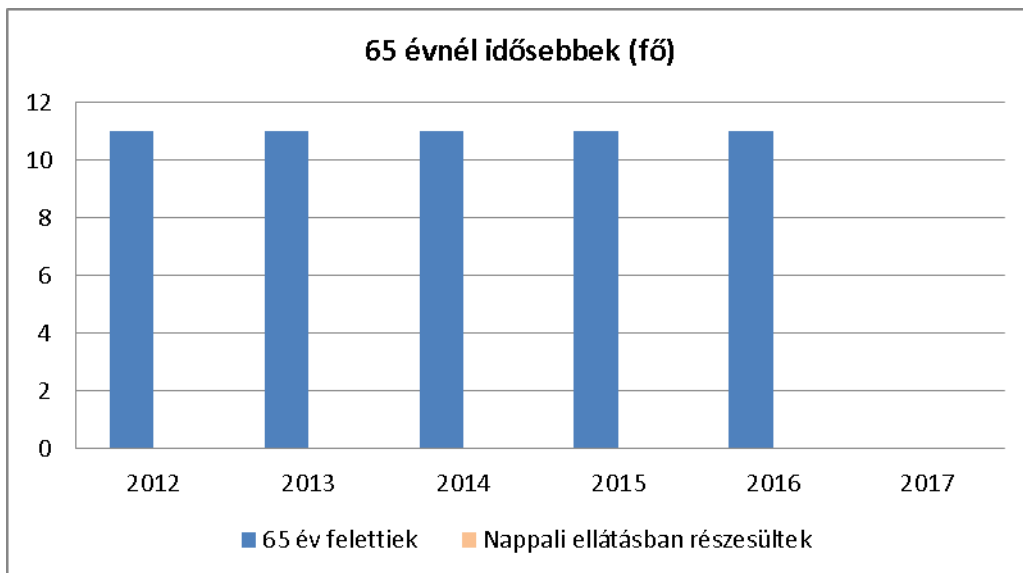

Kisszőlős községben a nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma kétszerese nagyjából minden vonatkozó évben a férfiakénak. Ez abból adódik, hogy több időskorú nő él, mint férfi.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2012	11	0	0,00%
2013	11	0	0,00%
2014	11	0	0,00%
2015	11	0	0,00%
2016	11	0	0,00%
2017	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az Flt. 24. §-a értelmében a nyugdíjazáshoz közel álló álláskereső részére nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár. Az álláskeresői segély feltételeit a Flt. 30. §-a rögzíti.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek foglalkoztatása nem jellemző településünkön.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Kisszőlősben az időskorúak már nem dolgoznak, sok az egészségügyi problémájuk.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Erre vonatkozóan nem rendelkezünk információval.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Minden évben tüdőszűrés van a településen. Három falu együttműködésével mammográfiai szűrést is szervezünk az érintetteknek.

Az idősek egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférése az egészségügyi ellátórendszeren belül biztosított. Az egészségügyi alapellátást a házi orvos biztosítja, aki hetente egyszer, csütörtökönként jön a településre.

Településünkön szociális étkeztetés is biztosított. Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről gondoskodik az Önkormányzat, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az időseket érintő kulturális rendezvény nincs a településen.

c) idősek informatikai jártassága

Az idős korosztály nem rendelkezik informatikai jártassággal, és erre vonatkozóan igény sem merült fel.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Jelenleg nincs semmilyen, az időseket az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó program a településen.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idősek közül egyre többen válnak valamilyen család, megtevesztés áldozatává.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékkal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A hazai fogyatékosügy politikai sikerét kiemelve, hogy hazánk volt a világon az első állam, amely mind az Egyezményt, mind pedig a Jegyzőkönyvet ratifikálta a 2007. évi XCII. Törvénnyel. Az Egyezmény szerint „fogyatékkal élő személy minden olyan személy, aki hosszán tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását”.

A fogyatékosügy – és általában az esélyegyenlőség – talán legfontosabb feladata, hogy az államigazgatás területén meghonosodjon a mainstreaming elve, vagyis az a szemlélet, hogy a fogyatékos emberek ügye nem (csak) szociális kérdés: valamennyi ágazat, minden közigazgatási szereplő kötelessége és felelőssége, hogy a saját területén érvényesítse a fogyatékos emberek esélyegyenlőségének szempontjait, és megtegye az ehhez szükséges szakmapolitikai lépéseket.

Mint általában az esélyegyenlőség területén, a fogyatékosügyben is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb kihívás. Komoly kihívás, és súlyos feladat hárul a döntéshozókra és végrehajtókra a társadalom egésze tekintetében: mindenki számára világossá kell tenni, hogy a fogyatékos emberek integrációja mindannyiunk feladata, és – bár jelentős anyagi forrásokat emészt fel – nem csupán pénz kérdése. Az egyenlő esélyű hozzáférés nemcsak liftek, rámpák, speciális táblák vagy éppen hangos térkép alkalmazását jelenti, hanem azt a szemléletet is, amely a fogyatékos embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekint. Ennek egyik igen fontos eszköze az esélyegyenlőségi tervek elkészítése és az abban foglaltak végrehajtása is.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmazottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök, és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

Magyarországon a népszámlálás (2001) adatai szerint 577 ezer fogyatékos ember van, az aktív korú, megváltozott munkaképességű személyek számát pedig a NYUFIG 2007-es adatai alapján mintegy 700 ezer főre tehetjük. Az Európai Unióban e populáció 40%-a dolgozik, ez az arány ma Magyarországon 7-9%, amely rendkívül alacsony, különösen amellet, hogy az aktív korú célcsoport 80-85%-a akar és tudna is dolgozni, védett, vagy nyílt munkaerő-piaci körülmények között.

A fogyatékos személyek körén belül:

- a testi fogyatékos és mozgássérült emberek aránya együttesen 43,6%
- a vak és gyengénlátó emberek aránya 14,4%.
- hallás-, beszédzavar-fogyatékosokban kb. 10%-uk szenved.
- Az egyéb fogyatékosokban szenvedők aránya 21,6%

(Forrás: 10/2006. (II. 16.) OGY határozat Az Új Fogyatékosügyi Programról)

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő eséllyel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

Településünkön 4 fő mozgáskorlátozott személy él.

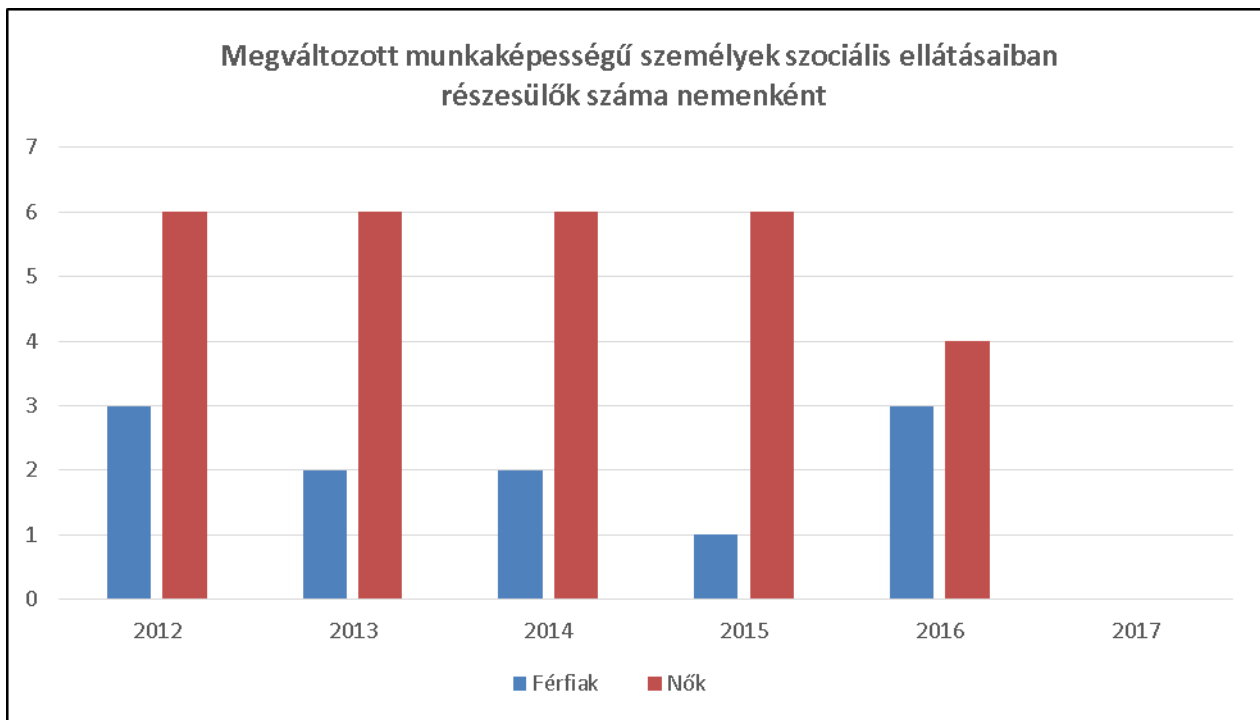
A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2012	3	6	9
2013	2	6	8
2014	2	6	8
2015	1	6	7
2016	3	4	7
2017	na.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Kisszőlős Községben a lakosságszámhoz viszonyítva sok a megváltozott munkaképességű személy. A nők száma 2012-ben kétszerese, 2013-ban és 2014-ben háromszorosa, 2015-ben hatszorosa a férfiakénál. Ez az arány 2016-ban 3-4.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részresülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2012	0	0	0
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0
2017	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

A településen nincs olyan fogyatékos személy, aki nappali ellátásban részesülne.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elméleti vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.
(Flt. 57/B §.)

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Nem rendelkeznek olyan foglalkoztatási szakemberrel, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérelje, ezért a sikertelen beszoktatás következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A településen nem fordult elő hátrányos megkülönböztetés.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Sajnos nincs a településen önálló életvitelt támogató helyi intézmény, szolgáltatás, program.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők pénzügyi, természetbeni ellátása a jogosultság alapján történik. Nem tekinti külön az önkormányzat a fogyatékos személyeket egy-egy ellátás biztosításánál. Közülük feltehetően többen rokkantnyugdíjasok, gyakrabban szorulnak átmeneti segélyre, a betegségük kezelését a közgyógyellátás keretében támogatják. Az ápolási díj is azon ellátások közé tartozik, továbbá a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, amire a fogyatékos személyek is jogosultak lehetnek.

Ellátási formák:

- **Fogyatékosági támogatás:** A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzügyi juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.
- **Rokkantsági járadék:** A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os

vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

- **Közlekedési kedvezmény:** A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult
- **Parkolási igazolvány:** Parkolási igazolványra az a személy jogosult,
  1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
  2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
  3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül
- **Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:**
  - Szociális alapszolgáltatások:** étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás
  - Szakosított ellátási formák:** ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- **Környezet:** A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékoztatói lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)- (2))
- **Kommunikáció:** A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékoztató és a személyi segítség feltételeit. (
- **Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés:** A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)
- **Közlekedés:** A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §)

- **Támogató szolgálat, segédeszköz:** fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)
- **Egészségügy:** A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §)
- **Oktatás, képzés:** A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).
- **Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel:** A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §)
- **Kultúra, sport:** A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §)
- **A rehabilitációhoz való jog:** A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg (Fot. 19.- 20.
- **A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog:** másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőként keresztül, beleértve a fogyatékosággal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk) A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviseletének lehetőségének támogatása kiemelt feladat. Javasoljuk, hogy ennek érdekében alakuljanak ki az együttműködésre és a párbeszédre lehetőséget adó fórumok akár az önkormányzat kezdeményezésére, ahol a fogyatékos emberek a „Semmit rólunk nélkülünk!” elvnek megfelelően bekapcsolódhatnak a róluk szóló döntések alakításába.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelve, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek akadálymentesítése még nem 100%-os

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A munkahelyek akadálymentesítettségéről nincs adat.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Szinte mindenhol megoldott.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
középületek nem teljesen akadálymentesek	akadálymentesítés

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

A településen van Roma Nemzetiségi Önkormányzat. Évente egy alkalommal beiskolázási támogatást nyújtanak a roma családokban élő gyermekeknek, továbbá Roma falunap is megrendezésre kerül. A RNO és a települési Önkormányzat közötti kapcsolat konfliktusmentes.

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Civil szervezetek nincsenek a településen.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az Önkormányzat együttműködik a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, támogatja őket.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Kisszőlős Község a Somlóvásárhelyi Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozik, amely hat települést foglal magában: Kisszőlős, Somlószőlős, Doba, Somlójenő, Somlóvásárhely, és Borszörcsök községeket.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat szoros kapcsolatot tart a megyei illetve országos szervezeteivel.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek az idősek és a mélyszegénységben élő célcsoportok terveinek megvalósításában tudnak segíteni a településen.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

Kisszőlős Község Önkormányzata a Települési Esélyegyenlőségi Program elfogadását megelőzően a konzultáció és véleményformálás lehetőségét minden, a megvalósításba bevont szakmai és társadalmi partner számára biztosítja.

Az Intézkedési Tervben megjelenített tevékenységek részletes tartalmi kidolgozása, a megvalósítandó tevékenységek tervezése az adott szakterület képviselőinek aktív részvételével valósul meg.

A Települési Esélyegyenlőségi Programban foglaltak megvalósulásának nyomon követését az évente elvégzett felülvizsgálat biztosítja.

A felülvizsgálatot a felelős végzi el, minden évben beszámol egy nyílt képviselőtestületi ülésen a tervben foglaltak megvalósításáról. A hozzászólók kiegészítésével elkészült éves beszámolót a testület elfogadja, majd a helyben szokásos módon nyilvánosságra kerül.

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzésben részt vettek az Önkormányzat, védőnő, háziorvos, rendőrség.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elérhető lesz a település honlapján.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken	Közfoglalkoztatás hatékonyabbá tétele. Egyéb foglalkoztatási lehetőség felkutatása
Gyermekek	Gyermekek számítógép és internet ismereteinek hiánya	Számítógépes oktatások szervezése
Idősek	Az idősek közül egyre többen válnak valamilyen csalás, megtévesztés áldozatává.	Együttműködés a cél elérése érdekében
Nők	Nincs adat a családon belül elkövetett erőszakos cselekmények számáról	Információs kampány szervezése Anonim jelzőrendszer megszervezése és működtetése
Fogyatékkal élők	A középületek nem teljesen akadálymentesek	Önkormányzati tulajdonú épületek felújítása, akadálymentesítése

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Közfoglalkoztatás hatékonyabbá tétele. Egyéb foglalkoztatási lehetőség felkutatása	Önkormányzat- polgármester, Munkaügyi Központ
Gyermekek	Számítógépes oktatások szervezése	Önkormányzat- szülő - gyermek
Idősek	Együttműködés a cél elérése érdekében	Önkormányzat, rendőrség, polgárőrség
Nők	Információs kampány szervezése Anonim jelzőrendszer megszervezése és működtetése.	Önkormányzat, Rendőrség
Fogyatékkal élők	Önkormányzati tulajdonú épületek felújítása, akadálymentesítése	Önkormányzat- polgármester, pályázatkészítő, kivitelező

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák számára egyéb munkalehetőséget találjunk. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők közfoglalkoztatásban részt vegyenek. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek számítógépes oktatását. Folyamatosan odafigyelünk az idősök ne váljanak csalás, megtévesztés áldozatává. Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a családon belüli erőszak megelőzését, megszüntetését. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők részére a középületek megközelíthetőségére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

1. Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők

Intézkedés címe:	Hatékony és tartalmas közfoglalkoztatás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Közfoglalkoztatás keretében minél több embert bevonni a munkavégzésbe. R.: Minden FHT-s dolgozhasson. K.: Hosszabb idejű közfoglalkoztatás H.: Értékteremtő munkavégzés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - közfoglalkoztatott létszám igénylése közfoglalkoztatási terv alapján - a feladatok kijelölése, ütemezése - hatékony munkavégzés
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, Munkaügyi Központ
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 1 hónap K.: 3 hónap H.: 1 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Tartós munkanélkülieket visszavezetni a munka világába.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	munkahely illetve közfoglalkoztatási létszám hiánya
Szükséges erőforrások	önerő, – támogatott foglalkoztatás

2. Gyermek

Intézkedés címe:	Gyermek informatikai ismereteinek bővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Önkormányzatunk szeretné, hogy a gyermek a számítógép és internet használat területén bővebb ismeretekkel rendelkezzenek, az iskolai oktatáson kívüli programok keretein belül.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Tájékozódunk a gyermek informatikai jártasságának szintjéről. Igényfelmérést végzünk körükben. A képzés levezetéséhez önkéntesek bevonását tervezzük. Helyszín a művelődési ház és könyvtár.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	-szint és igényfelmérés -önkéntesek bevonása -helyszín biztosítása -képzések lebonyolítása, -folyamatosság fenntartása
Résztevők és felelős	Önkormányzat, Pályázatíró
Partnerek	Szülők-gyermek
Határidő(k) pontokba szedve	Helyszín és számítógéppark biztosítása: 2020. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Minél több fiatalnak teremtsünk lehetőséget arra, hogy számítógépes ismereteit bővíteni tudja. Célunk havi 1 foglalkozás megszervezése és a gyermek 50%-ának részvétele.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Anyagi forrás hiánya az önkormányzat részéről. Gyermek érdektelensége.
Szükséges erőforrások	1 terem biztosítása, 1-2 fő önkéntes részvétele

3. Idősek

Intézkedés címe:	Együttműködés az idősök biztonsága érdekében
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősök közül egyre többen válnak valamilyen csalás, megtévesztés áldozatává
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az önkormányzat a rendőrséggel, önkéntesekkel közösen a faluban élő idősök biztonságérzetét javítja. R.: Annak feltérképezése, hogy a község mely részében élnek magasabb számban, szomszédok nélkül idősök. K.: Járőrözések megszervezése a célcsoport előtérbe helyezésével. H.: Biztonságos lakókörnyezet kialakítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Felmérés - Pályázatfigyelés /működési költségek fedezésére/ - Önkéntesek járőrözési beosztásának elkészítése, - Kapcsolatfelvétel a rendőrséggel
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, rendőrség, önkéntesek
Partnerek	rendőrség, lakosság
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 1 hónap K.: 3 hónap H.: 6 hónap
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Biztonságos lakókörnyezet
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya
Szükséges erőforrások	önerő, pályázati pénz

4. Nők

Intézkedés címe:	Információs kampány szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem ismert a családon belül elkövetett erőszakos cselekmények aránya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Minden sértett személynek legyen lehetősége segítséget kérni. R.: Anonim kérdőíves felmérés, hogy községünkben létezik-e ez a probléma K.: Felmérés eredménye alapján azon szervezetek megkeresése, melyek segítséget tudnak adni. H.: Önkormányzati, egészségügyi intézményekben tájékoztató táblák kihelyezése, esetlegesen előadások tartása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Kérdőívek kiküldése - visszajuttatás egy urnába névtelenül, - Szervezetek megkeresése - tájékoztató táblák készítése, előadók keresése
Résztevők és felelős	önkormányzat, védőnő, rendőrség, családvédelmi szolgálat.
Partnerek	védőnő, rendőrség, családvédelmi szolgálat, magánszemélyek
Határidő(k) pontokba szedve	R.: felmérés 2 hónap K.: megkeresés 3 hónap H.: tájékoztató készítés 6 hónap
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A tájékoztató tábla illetve az előadás, ha már egy emberen segít, akkor eredményes volt a kampány.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Félelem miatti érdektelenség
Szükséges erőforrások	Önerő

5. Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	Önkormányzati tulajdonú épületek felújítása, akadálymentesítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Önkormányzati tulajdonú épületek egy része felújításra szorul, nem akadálymentesítettek.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Településünkön az önkormányzat tulajdonában lévő épületek egy része korszerűtlen, felújításra szorul, nem akadálymentesített, ezért nem szolgálják sem, az alkalmazottak sem a lakosság igényeinek teljes körű kielégítését. Az önkormányzat ezért célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásával az elkövetkező 5 évben fokozatosan elvégzi az épületek felújítását, akadálymentesítését. R: Pályázati lehetőségek feltárása. K: Pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése. Pályázatírás. H: Európai normáknak megfelelő épületek biztosítása a településen.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Kivitelezés. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező.
Partnerek	Önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1 – 2 hónap, a megfelelő pályázat kiírásának függvényében. K: 6 hónap H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Élhetőbb környezet, település épületeinek összhangba rendezése a környezettel, biztonságos, korszerű épületek. Akadálymentesítés révén a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való hozzájutásának lehetővé tétele.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Hatékony és tartalmas közfoglalkoztatás	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken	Közfoglalkoztatás keretében minél több embert bevonni a munkavégzésbe	EU 2020	közfoglalkoztatott létszám igénylése közfoglalkoztatási terv alapján a feladatok kijelölése, ütemezése hatékony munkavégzés	önkormányzat	2024.12.31.	5 fő	Pénzügyi és humán erőforrás	Fenntartható a foglalkoztatás idejére
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Számítógép ismeretek bővítése	Önkormányzatunk szeretné, hogy a gyermekek a számítógép és internet használat területén bővebb ismeretekkel rendelkezzenek	Minél több fiatalnak teremtsünk lehetőséget arra, hogy számítógépes ismereteit bővíteni tudja.	Az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban	Szint és igényfelmérés. Önkéntesek bevonása. Helyszín és géppark biztosítása. Képzések megszervezése és folyamatosságának fenntartása	Önkormányzat, polgármester	2024.12.31.	Célunk havi 1 foglalkozás megszervezése, 1-2 fő önkéntes bevonása. Havi 1 foglalkozás megszervezése	1 terem biztosítása, 1-2 fő önkéntes	5 évig fenntartható
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Információs kampány szervezése	Nem ismert a családon belül elkövetett erőszakos cselekmények aránya	Minden sértett személynek legyen lehetősége segítséget kérni		Kérdőívek kiküldése visszajuttatás egy urnába névtelenül, Szervezetek megkeresése tájékoztató táblák készítése, előadók keresése	önkormányzat, védőnő, rendőrség, családvédelmi szolgálat	2024.12.31.	1 esetben kampány szervezése	Humán erőforrás	Positív eredmény esetén 5 évig ismételve fenntartható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Együtműködés az idősek biztonsága érdekében	Az idősek közül egyre többen válnak valamilyen csalás, megtévesztés áldozatává	A faluban élő idősek biztonságérzetének javítja.		Felmérés Pályázatfigyelés /működési költségek fedezésére/ Önkéntesek járóörözi beosztásának elkészítése, Kapcsolatfelvétel a rendőrséggel	Önkormányzat, rendőrség, önkéntesek	2024.12.31.	folyamatos	Humán erőforrás	folyamatos
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Önkormányzati tulajdonú épületek felújítása, akadálymentesítése	Önkormányzati tulajdonú épületek egy része felújításra szorul, nem akadálymentesítettek.	Az önkormányzat ezért célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásával az elkövetkező 5 évben fokozatosan elvégzi az épületek felújítását, akadálymentesítését.		Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Kivitelezés. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.	Önkormányzat, kivitelező cég	2024.12.31.	2 épület	Pénzügyi erőforrás	5 év

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

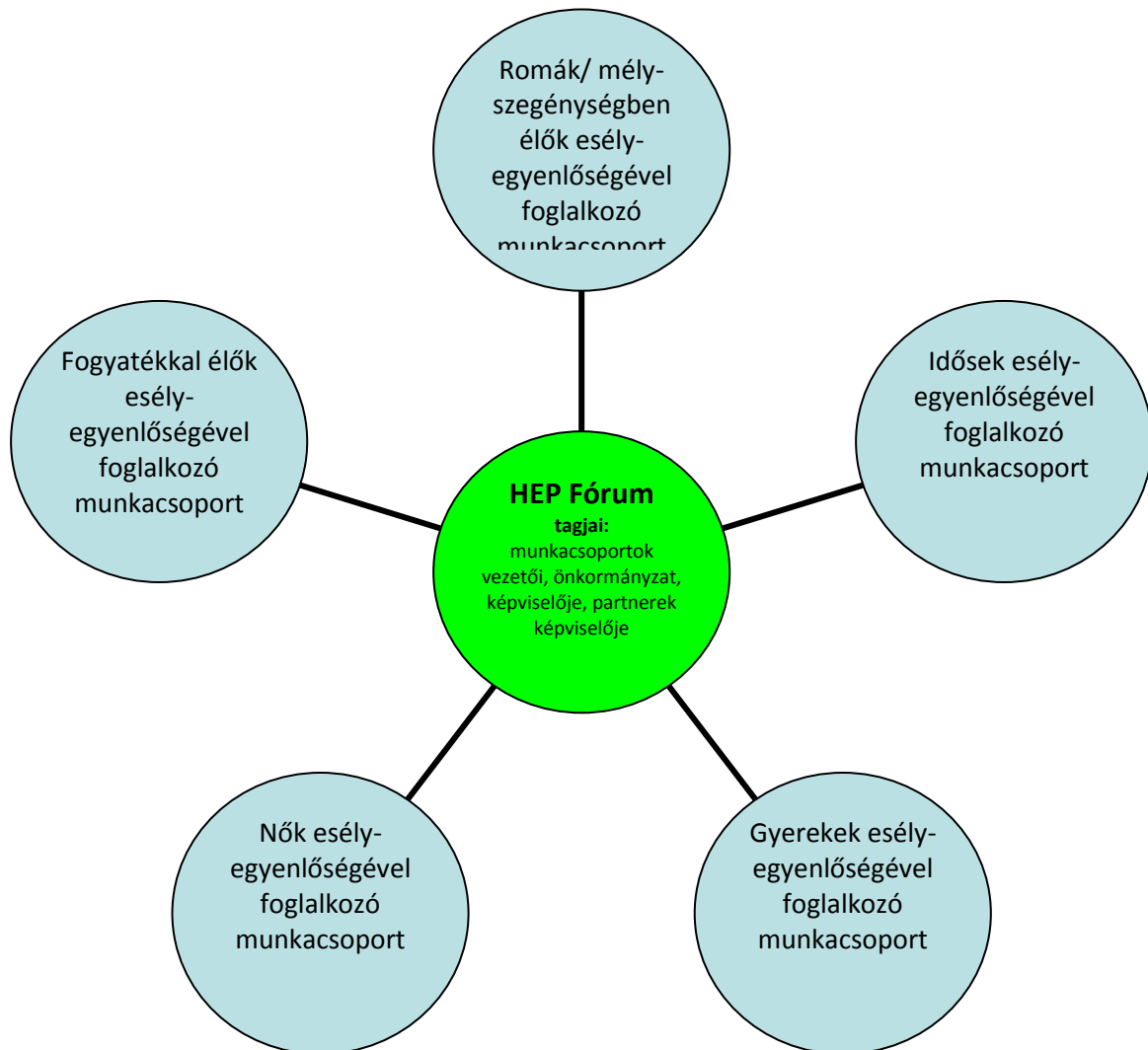
A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása

- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről ..... felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Kisszőlős község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Kisszőlős község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 31/2019. (VI. 28.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum *Kisszőlős, 2019. június 28.*

A Kisszőlős Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Kisszőlős Község Önkormányzata
8483 Kisszőlős, Rákóczi utca 3.

KIVONAT
Kisszőlős Község Önkormányzat Képviselő-testületének
2019. június 28-án tartott nyilvános üléséről

31/2019. (VI. 28.) Határozat

Kisszőlős Község Önkormányzatának Képviselő-testülete
úgy dönt, hogy a Kisszőlős Helyi Esélyegyenlőségi
Programját elfogadja.
(A Helyi Esélyegyenlőségi Program a jegyzőkönyv
mellékletét képezi)

Felelős: Árik István polgármester

Határidő: azonnal

Árik István s.k.
polgármester

K.m.f.

Bendes István s.k.
mb. jegyző

„A kivonat hitelül”
Kisszőlős, 2019. június 28.

Mátis Barbara
aljegyző helyettes

